

18ο "STATE OF THE ART" ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ/ΥΓΕΙΑΣ

10 - 11 Οκτωβρίου 2025

Κτίριο "Κωστής Παλαμάς"

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ)

Ακαδημίας 48 & Σίνα, Αθήνα

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΕΓΓΡΑΦΕΣ

MED CONGRESS
Διοργάνωση Συνεδρίου
Κορυδαλλίου 3, 54024 Θεσσαλονίκη
T: 231 423 7704 - F: 231 220 6899
E: info@medcongress.gr • www.medcongress.gr

ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ
ΕΣΜΕΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΕΛΕΥΘΕΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΠΑΙΔΙΑΤΡΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ
ΓΕΝΙΚΩΝ ΙΑΤΡΩΝ

ΕΝΩΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Αγαπητές/οι συνάδελφοι και φίλες/οι,

το 18ο «STATE of THE ART» Συνέδριο Εφηβικής Ιατρικής/Υγείας πραγματοποιείται από την Ελληνική Εταιρεία Εφηβικής Ιατρικής (Ε.Ε.Ε.Ι.) / UNESCO Lol www.youth-med.gr, σε συνεργασία με το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας» www.youth-msc.gr και σημαντικούς φορείς, στις 10 & 11 Οκτωβρίου 2025.

Τελεί υπό την αιγίδα Διεθνών Οργανισμών και όπως κάθε χρόνο, είναι ουσιαστική η συμβολή του επιστημονικού δυναμικού της Μονάδας Εφηβικής Υγείας (ΜΕΥ), Β΄ Παιδιατρική Κλινική Παν/μίου Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδών «Παν. & Αγλ. Κυριακού», η οποία αποτελεί πρότυπο υπηρεσίας best practice και Κέντρο Εξειδίκευσης με πρόγραμμα fellowship για την Εφηβική Ιατρική της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Η Μονάδα Εφηβικής Υγείας έχει πιστοποιηθεί από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Απρίλιος 2018) και βραβευτεί από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο (Απρίλιος 2024) και την UNESCO GHE (Μάρτιος 2025) ως δομή “φιλική” για εφήβους που εφαρμόζει κοινωνική συναισθηματική ενδυνάμωση, ψηφιακή παιδεία και ιατρική του τρόπου ζωής με στόχο την ευεξία (wellbeing).

Στο φετινό πρόγραμμα παρουσιάζονται εξαιρετικά ενδιαφέρουσες ερευνητικές εργασίες, ενώ η θεματολογία των διαλέξεων και συμποσίων είναι ιδιαίτερα αποκαλυπτική σχετικά με τις παρούσες συνθήκες ανάπτυξης των παιδιών και τις σύγχρονες προκλήσεις. Παρουσιάζονται επιστημονικοί προβληματισμοί σχετικά με νοσολογικές οντότητες και τη θεραπευτική τους προσέγγιση με τη βέλτιστη αποτελεσματικότητα.

Ένας από τους βασικούς στόχους της Ελληνικής Εταιρείας Εφηβικής Ιατρικής (Ε.Ε.Ε.Ι.) / UNESCO Lol αποτελεί η ανάπτυξη και διασφάλιση του γνωστικού αντικείμενου της Εφηβικής Ιατρικής στη χώρα μας, ενόψει και της εξειδίκευσης της Εφηβικής Ιατρικής που αποτελεί ΛΥΣΗ για την κάλυψη των αναγκών του εφηβικού πληθυσμού που δοκιμάζεται σε υπέρτατο βαθμό, με βάση τα νέα στοιχεία που δημοσιεύτηκαν από τον Π.Ο.Υ. το 2024 στο Journal of Adolescent Health. Η Ελληνική Παιδιατρική Εταιρεία δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην εξειδίκευση της Εφηβικής Ιατρικής και αναδεικνύει το curriculum εκπαίδευσης Ευρωπαϊκών και Διεθνών Επιστημονικών Οργανώσεων που συμπεριλαμβάνει πεδία σωματικής και ψυχοκοινωνικής υγείας των εφήβων, αναπτυξιολογίας κοινωνικής παιδιατρικής και Δημόσιας υγείας. Αποτελεί ιδιαίτερα σύνθετη επιστημονική περιοχή και η ανάπτυξή της στην Ελλάδα είναι στόχος προτεραιότητας και προς σε αυτή την κατεύθυνση αναπτύσσεται το Εθνικό Δίκτυο /Παρατηρητήριο της UNESCO GHE/WHO Collaborating Centre για την Εφηβική Ιατρική, του οποίου οι βασικοί άξονες θα παρουσιαστούν στην Εναρκτήριο Εκδήλωση του Συνεδρίου.

Το Συνέδριο απευθύνεται με διεπιστημονικότητα σε λειτουργούς υγείας (ιατρούς, νοσηλευτές, επισκέπτες υγείας), επιστήμονες θεωρητικών επιστημών (ψυχολόγους, κοινωνιολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς κ.α.) και σε εκπαιδευτικούς, καθώς και σε λειτουργούς ειδικής αγωγής.

Θα είναι ιδιαίτερη χαρά να σας έχουμε φέτος κοντά μας, η πιθανή συμβολή σας στους στόχους του Εθνικού Δικτύου της UNESCO GHE θα είναι πολύτιμη δεδομένων των συνθηκών. Όλοι καλούμαστε να ενώσουμε δυνάμεις και να προχωρήσουμε σε πράξεις με στόχους βελτίωσης της υγείας και της ζωής των παιδιών μας.

Εκ μέρους του Δ.Σ. της Ε.Ε.Ε.Ι./ UNESCO Lol και των Επιτροπών του Συνεδρίου

Η Πρόεδρος

Άρτεμις Κ. Τσίτσικα

Καθηγήτρια και Εκπρόσωπος UNESCO GHE & WHO Collaborating Centre, Αναπλ. Καθηγήτρια Παιδιατρικής-Εφηβικής Ιατρικής ΕΚΠΑ, Επιστ. Υπεύθυνος Μονάδας Εφηβικής Υγείας (Μ.Ε.Υ.), Β΄ Παιδιατρική Κλινική ΕΚΠΑ - Νοσοκομείο Παιδών “Π. & Α. Κυριακού” Διευθύντρια ΠΜΣ «Στρ. Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας», Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Εφηβικής Ιατρικής (ΕΕΕΙ)/UNESCO Lol, Πρόεδρος της Επιτροπής Γνωμοδότησης για την διάρθωση του καταχωρισμένου φύλου- Υπουργείο Υγείας

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Ά. Κ. Τσίτσικα

Αντιπρόεδροι: Ν. Βλάχος, Σ. Παπαδάκου

Γραμματέας: Ν. Σκεντέρης - Ταμίας: Λ. Μαρκάκη

Μέλη: Ε. Κογιαννάκη, Θ. Ψαλτοπούλου

Αναπλ. Μέλος: Ι. Πατινιώτης

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Α. Θήριος

Α. Κούρτη

Σ. Λέκκα

Α. Μαργαρίτη

Κ. Μπάρδου

Ν. Παναγιωτοπούλου

Ε. Πρεβέντη

Χ. Σαρίδου

Θ. Σεργεντάνης

Ά. Τσίτσικα

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Π. Βλάμος

Χ. Ανδρούτσος

Π. Αντσακλής

Β. Ασκητή

Γ. Βάρτζελης

Α. Βλασσόπουλος

Δ. Δαμιανός

Α. Δανιά

Γ. Δασκαλάκης

Δ. Δογάνης

Ζ. Ηλιοδρομίτη

Ν. Κοζένης

Λ. Κόσσυβα

Σ. Λουκοπούλου

Δ. Μαρίτση

Κ. Σιμόπουλος

Ι. Σκόνδρας

Ν. Στεφανής

Ε. Τσεκούρα

Μ. Τσολιά

Σ. Τσότρα

Μ. Χαρακίδα

Π. Χριστόπουλος

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

V. Baltag, WHO

J. Breda, WHO

J. Goldhagen, USA

D.E. Greydanus, USA

E. Markidou, CYPRUS

D. Jourdan, UNESCO

N. Spencer, UK

T. Yepoyan, UNESCO

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Παρασκευή 10 Οκτωβρίου 2025

08.00-09.30 Προεδρείο: Α. Μπαρμπούνη, Μ. Χαρακίδα
Ελεύθερες ανακοινώσεις

ΟΡΟ1 ΕΠΙΣΤΙΤΣΤΙΚΗ ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΣΩΜΑΤΙΚΗ, ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ

Παναγιώτα Παρασκευοπούλου

Παιδιάτρος, Κέντρο Υγείας Ραφήνας, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών “Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας”, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εισαγωγή: Ως επισιτιστική ανασφάλεια ορίζεται η περιορισμένη ή αβέβαιη διαθεσιμότητα διατροφικά επαρκών τροφίμων ή η περιορισμένη ικανότητα απόκτησης τροφίμων με κοινωνικά αποδεκτούς τρόπους. Για το 2024 εκτιμάται ότι περίπου 38 εκατομμύρια παιδιά μικρότερα των 5 ετών παγκοσμίως βίωσαν επισιτιστική ανασφάλεια με σημαντικές επιπτώσεις στην σωματική και ψυχική υγεία καθώς και στην λειτουργία του εγκεφάλου.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις στην σωματική και ψυχοσυναισθηματική υγεία των παιδιών και των εφήβων σε σχέση με τους επισιτιστικά ασφαλείς συνομιλήκους.

Μέθοδος: Για τον σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκε αναζήτηση από 1990 έως 2024, σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων (Pubmed, Scopus, Google Scholar) για βιβλιογραφικά άρθρα, ερευνητικές μελέτες, συστηματικές ανασκοπήσεις, μεταanalύσεις, καθώς και διεθνείς και ελληνικούς οργανισμούς (WHO, FAO, WFP, UNICEF, AAP, ΕΛΣΤΑΤ) με λέξεις- κλειδιά επισιτιστική ανασφάλεια, παιδιά, έφηβοι, σωματική υγεία, ψυχική υγεία, συναισθηματική υγεία, λειτουργία εγκεφάλου.

Αποτελέσματα: Μελετήθηκαν 30 άρθρα. Διαπιστώθηκε ότι τα παιδιά που ζουν σε επισιτιστικά ασφαλείς οικογένειες έχουν σχεδόν διπλάσια πιθανότητα να είναι παχύσαρκα. Εμφανίζουν πιο συχνά ανεπάρκεια θρεπτικών συστατικών με συνοδό έκπτωση της νευροανάπτυξης, σιδηροπενική αναιμία, ενώ εμφανίζουν αυξημένη νοσηρότητα και ανάγκη για νοσοκομειακή περίθαλψη. Θα νοσήσουν πιο συχνά στην πορεία της ζωής τους από μη μεταδιδόμενα νοσήματα. Όσον αφορά την ψυχοσυναισθηματική ευεξία, εμφανίζουν κατάθλιψη, άγχος, συναισθηματική αστάθεια, προβλήματα με συνομιλήκους, αυτοκτονικό ιδεασμό. Επίσης, έχουν δυσκολία συγκέντρωσης, ευερεθιστότητα, χαμηλότερη ακαδημαϊκή επίδοση, διαταραχές στην μνήμη και την μάθηση. Μία μελέτη με f MRI σε φοιτητές έδειξε ότι οι φοιτητές με διατροφική ανασφάλεια έχουν φτωχότερη εκτελεστική λειτουργία και διαφορές στη λειτουργική συνδεσιμότητα μεταξύ βασικών γνωστικών δικτύων.

Συμπεράσματα: Προτείνεται η μελλοντική έρευνα να θέσει ως προτεραιότητα τις επιπτώσεις της επισιτιστικής ανασφάλειας στην υγεία και ευεξία παιδιών και εφήβων και την απεικόνιση της λειτουργίας του αναπτυσσόμενου εγκεφάλου. Παγκόσμια πολιτική και μέτρα πρόληψης πρέπει να καθοριστούν.

ΟΡΟ2 ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΕΦΗΒΟΥΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΛΟΜΕΤΑΒΑΣΗΣ: ΣΥΣΤΗΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Ευαγγελία Μπαλτά^{1,2}, Αγγελική Φραγκούλη², Θεόδωρος Σεργεντάνης²

¹Ψυχολόγος

²ΠΙΣ “Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας” – Ιατρική Σχολή Αθηνών, Αθήνα

Εισαγωγή: Η φυλομετάβαση (transition) είναι η διαδικασία ευθυγράμμισης του βιολογικού και κοινωνικού φύλου με την ταυτότητα φύλου που βιώνει το άτομο και διακρίνεται σε ιατρική, κοινωνική και νομική φυλομετάβαση. Η φυλομετάβαση αποτελεί πολύπλοκη και συχνά δύσκολη διαδικασία τόσο για τους ίδιους τους εφήβους όσο και για το υποστηρικτικό τους περιβάλλον.

Σκοπός: Στόχος της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης είναι η ανάδειξη των αναγκών των εφήβων, των αιτιολογικών παραγόντων και των συνεπειών της φυλομετάβασης, καθώς και η κριτική θεώρηση παρεμβάσεων υποστήριξης των διεμφυλικών εφήβων σε ατομικό, οικογενειακό και κοινοτικό επίπεδο.

Υλικό - Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων PubMed, Google Scholar και Science Direct με καταληκτική ημερομηνία 01/06/2025.

Αποτελέσματα: Συντέθηκαν 32 επιστημονικές πηγές και τα κύρια ευρήματα έδειξαν αυξητική τάση των ποσοστών των διεμφυλικών εφήβων και των ιατρικών επιλογών φυλομετάβασης τα τελευταία χρόνια. Η ανάγκη για ελάττωση της ασυμφωνίας φύλου συνδυαστικά με άλλους ψυχολογικούς παράγοντες ωθούν τους εφήβους στην επιλογή της φυλομετάβασης. Παράλληλα, η επιλογή αυτή συνοδεύεται τόσο από θετικές επιπτώσεις όσο και από σημαντικές προκλήσεις σε ιατρικό, ψυχολογικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. Η πρόσβαση σε εξειδικευμένες υπηρεσίες υγείας, η επιβεβαιωτική θεραπεία, η ατομική ψυχοθεραπεία, η υποστήριξη από το οικογενειακό περιβάλλον και από κατάλληλα καταρτισμένους επαγγελματίες υγείας καθώς και οι συμπεριληπτικές – ευέλικτες παρεμβάσεις σε κοινοτικό επίπεδο επιδρούν θετικά στην ψυχολογία των εφήβων με ασυμφωνία φύλου.

Συμπεράσματα: Αναδεικνύεται η αναγκαιότητα της ενημέρωσης και της επιμόρφωσης τόσο των οικογενειών, της κοινωνίας όσο και των επαγγελματιών υγείας με στόχο τη δημιουργία ασφαλών και συμπεριληπτικών πλαισίων για τους εφήβους της διεμφυλικής κοινότητας.

Λέξεις - κλειδιά: εφηβεία, ασυμφωνία φύλου, φυλομετάβαση, συστημικές παρεμβάσεις

ΟΡΟ3 CYBERNECROMANCY

Παρασκευή Νίκου, Καλλιόπη Μπαρδού, Θεόδωρος Σεργεντάνης

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών “Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας”, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Ιατρικής

Εισαγωγή: Αποτελεί κοινή παραδοχή ότι η ανάπτυξη της τεχνολογίας αλλάζει τον τρόπο και τη μορφή συναλλαγής μεταξύ των ανθρώπων. Ένας τομέας που γνωρίζει ραγδαία αναδιαμόρφωση είναι το πένθος. Ως πένθος ορίζεται η «φυσική αντίδραση στην απώλεια». Ενώ το πένθος, σαν φυσική αντίδραση συνεχίζει να υπάρχει, ο τρόπος διαχείρισης και έκφρασης του αρχίζει να τροποποιείται μέσω της τεχνολογίας. Στο σημείο αυτό, εγκαθίσταται και η νέα έννοια, γνωστή ως «Cybernecromancy». Για την εν λόγω έννοια, δεν υπάρχει ένας ορισμός που να είναι ικανός να συμπεριλάβει όλες τις πτυχές της, αλλά κατά γενική ομολογία είναι μία νέα μορφή πένθους, μια νέα μορφή καπιταλισμού και ένας τρόπος επίκλησης των νεκρών από τα ψηφιακά τους ίχνη.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας παρουσίασης, είναι να ορίσει το «Cybernecromancy», με ποιους τρόπους είναι επιτεύξιμο και για ποιους λόγους οι άνθρωποι καταφεύγουν εκεί. Επιπρόσθετα, έχει σαν στόχο να εξετάσει τις απόψεις της γενιάς Z ως προς το Cybernecromancy, ως μια γενιά που γεννήθηκε μέσα στην τεχνολογία. Τέλος, σκοπεύει να

αναλύσει τις συνέπειες εφαρμογής της εν λόγω διαδικασίας, σε όλους τους τομείς.

Μέθοδος: Χρησιμοποιήθηκαν οι βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar για την άντληση πληροφοριών από 11/3 έως 11/5, με λέξεις - κλειδιά: πένθος, γενιά Z, νεκρομαντεία, Cybernecromancy. Εξετάστηκαν επίσης, δημοσιογραφικές πηγές (The Hollywood Reporter, LiFo, NEWS24/7), και πολιτισμικά παραδείγματα (Black Mirror).

Αποτελέσματα: Μετά από αποκλεισμό αρκετών ερευνών, οι συγγραφείς κατέληξαν σε ένα πλήθος 30 πηγών. Η επιλογή του Cybernecromancy, παρόλο που είναι διαδεδομένη στην Αμερική και την Ιαπωνία, στην Ελλάδα δεν έχει εγκατασταθεί ακόμα. Συνάμα, η γενιά Z φαίνεται να μην τάσσεται υπέρ του Cybernecromancy.

Συμπεράσματα: Συμπερασματικά, το Cybernecromancy, ενώ προσφέρει τη ψευδαίσθηση της επικοινωνίας, αν διαδοθεί στο μέγιστο βαθμό, είναι ικανό να αλλάξει ριζικά τη διαδικασία του πένθους τόσο σε κοινωνικό όσο και ψυχολογικό επίπεδο και να θέσει νέες απειλές και τρόπους εκμετάλλευσης (υποκλοπή ψηφιακών δεδομένων, ταυτοτήτων, οικονομικά συμφέροντα).

ΟΡΟ4 ΦΡΟΝΤΙ(Ζ) ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΜΑΔΑΓΑΣΚΑΡΗΣ

Σταυρούλα Παπαχατζή¹, Χαρά Αγγλιν², Μαρία Γκελερή³, Αγγελική Δημάκου¹, Έλενα Ζευγαρίδου³, Μαριάνθη Καρυπίδου⁴, Χρύσα Μίτσιου⁵, Αλεξάνδρα Μιχαηλίδου⁶, Γεώργιος Μουστάκας⁷, Ευαγγελία Πασχαλίδου⁸, Αθηνά Πέρκα⁹, Αριάδνη Συμεωνίδου¹⁰, Βασίλειος Τσιτάρης¹¹, Σοφία Φίνου¹²

¹Παιδίατρος Βέροια

²Εκπαιδευτικός Αθήνα

³Παιδίατρος Θεσ/νίκη

⁴Νοσηλεύτρια Θεσ/νίκη

⁵Φαρμακοποιός Ιωάννινα

⁶Υπάλληλος τραπεζής

⁷Παιδίατρος Αθήνα

⁸Νομικός Θεσ/νίκη

⁹Οδοντίατρος Φλώρινα

¹⁰Φοιτήτρια βιολογίας Θεσ/νίκη

¹¹Λογιστής Θεσ/νίκη

¹²Παιδίατρος Ιωάννινα

Εισαγωγή: Στη Νότια Μαδαγασκάρη, μία από τις φτωχότερες και πιο απομονωμένες περιοχές του κόσμου, η πρόσβαση των παιδιών και γενικότερα του πληθυσμού σε ιατρική φροντίδα είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Σ' έναν τόπο όπου τίποτα δεν είναι δωρεάν, ακόμα και ο θάνατος έχει κόστος, η παρουσία μιας ιατρικής ομάδας σημαίνει ελπίδα.

Σκοπός: Η παρούσα εργασία παρουσιάζει την εμπειρία μιας πολυμελούς ιατρικής και όχι μόνο - ομάδας από την Ελλάδα, που τον Αύγουστο του 2024 πραγματοποίησε αποστολή στην ευρύτερη περιοχή Τολιάρας της Νοτίου Μαδαγασκάρης, με στόχο την παροχή παιδιατρικής φροντίδας και ανθρωπιστικής βοήθειας στον τοπικό πληθυσμό.

Υλικό - Μέθοδος: Πρόκειται για ένα οδοιπορικό ντοκιμαντέρ το υλικό του οποίου αντλήθηκε μέσω ερασιτεχνικού φακού, από επιτόπια καταγραφή (βίντεο ηχογραφήσεις-φωτογραφίες). Η μεθοδολογία ακολούθησε τη δομή ντοκιμαντέρ μαρτυρίας, όπου η επιστημονική πληροφορία διασταυρώνεται με την ανθρώπινη εμπειρία. Η αποστολή οργανώθηκε από την Ένωση Ελευθεροεπαγγελματιών Βορείου Ελλάδας σε συνεργασία με την Ιερά Επισκοπή Τολιάρας και Νοτίου Μαδαγασκάρης υπό τον Σεβασμιώτατο Επίσκοπο Πρόδρομο.

Αποτελέσματα: Πραγματοποιήθηκαν εκατοντάδες παιδιατρικές εξετάσεις και παρεμβάσεις πρώτης γραμμής. Παράλληλα καταγράφηκαν εικόνες καθημερινότητας που αποκαλύπτουν όχι μόνο την ένδεια, αλλά και τη δύναμη των παιδιών και των οικογενειών τους να επιβιώσουν με αξιοπρέπεια.

Συμπεράσματα: Το ντοκιμαντέρ αυτό δεν είναι μόνο καταγραφή παιδιατρικής δράσης αλλά και καταγραφή συνάντησης ανάμεσα σε επιστήμονες και παιδιά, ανάμεσα στην επιστήμη και

την ανθρωπιά. Αναδεικνύεται η ανάγκη επαναπροσδιορισμού της έννοιας της «παρέμβασης», καθώς και η σημασία της διαρκούς παρουσίας και όχι μόνο της περιοδικής βοήθειας.

OR05 DETRANSITION ΣΕ ΕΦΗΒΟΥΣ: ΜΙΑ ΠΟΛΥΔΙΑΣΤΑΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Αγγελική Φραγκούλη, Ευαγγελία Μπαλτά, Θεόδωρος Σεργεντάνης

ΠΜΣ Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας-Ιατρική Σχολή Αθηνών, Αθήνα

Εισαγωγή: Η απομετάβαση φύλου (detransition) αποτελεί τη διαδικασία προσωρινής ή οριστικής διακοπής ή αντιστροφής των ιατρικών, κοινωνικών ή/και νομικών αλλαγών κατά τη διάρκεια μιας φυλομετάβασης. Το detransition συνιστά ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα, ειδικά για εφήβους που έχουν ξεκινήσει ορμονοθεραπεία και επιθυμούν να τη διακόψουν, χωρίς η απόφαση αυτή να σχετίζεται απαραίτητα με αλλαγή στην ταυτότητα φύλου τους.

Σκοπός: Η μελέτη αναδεικνύει τη σημασία της απομετάβασης φύλου, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν κλινικές κατευθυντήριες οδηγίες. Επιπλέον, τα άτομα βιώνουν ένα δεύτερο coming out, καθώς χρειάζεται να αναδομήσουν την ταυτότητά τους και να διαμορφώσουν νέα αυτοαντίληψη. Εξετάζονται οι αιτίες που οδηγούν στην απόφαση για απομετάβαση, οι επιπτώσεις του detransition και αναλύονται οι έννοιες «de-τρανσφοβία» και «εσωτερικευμένη de-τρανσφοβία».

Υλικό-Μέθοδος: Η αναζήτηση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε στις βάσεις PubMed, Google Scholar και Science Direct, με καταληκτική ημερομηνία 01/06/2025. Συνολικά αξιολογήθηκαν 25 επιστημονικές πηγές.

Αποτελέσματα: Ένα μικρό ποσοστό εφήβων προχωρά σε απομετάβαση μετά από ορμονοθεραπεία, όχι μόνο λόγω επιθυμίας επιστροφής στο γενετήσιο φύλο, αλλά και εξαιτίας ιατρικών (παρενέργειες) και πρακτικών λόγων (πρόσβαση-κόστος). Ένα ακόμη μικρότερο ποσοστό αφορά άτομα που είχαν ήδη υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση. Το δεύτερο coming out συνδέεται με αρνητικά συναισθήματα, όπως ντροπή και φόβο απόρριψης, τόσο από την οικογένεια όσο και από τις LGBTQ+ κοινότητες. Η οικογενειακή και επαγγελματική υποστήριξη, καθώς και η ψυχοθεραπεία, αναδείχθηκαν ως καθοριστικοί παράγοντες για την κάλυψη των ιατρικών, ψυχολογικών και κοινωνικών αναγκών.

Συμπεράσματα: Η απομετάβαση φύλου αποτελεί σύνθετη και πολυδιάστατη εμπειρία. Απαιτείται ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και στήριξη, ώστε οι υπηρεσίες υγείας και οι κοινωνικές δομές να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις ανάγκες των detrans εφήβων.

OR06 Η ΧΡΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΠΟΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΕΦΗΒΩΝ ΚΑΙ ΝΕΑΡΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ. ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Χρυσούλα Παναγιώλη, Ελισάβετ Ανδρή, Ευανθία Σακελλάρη, Αρετή Λάγιου

ΠΜΣ "Επίδημιολογία και Προαγωγή Υγείας", Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα

Εισαγωγή: Τα ενεργειακά ποτά είναι μη αλκοολούχα σκευάσματα που περιέχουν καφεΐνη, ζάχαρη και άλλα συστατικά, μειώνουν την κόπωση και βελτιώνουν συγκέντρωση και απόδοση. Η κατανάλωσή τους αυξάνεται σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες, κυρίως από νέους, με πάνω από το 50% της παγκόσμιας κατανάλωσης να αφορά εφήβους και νεαρούς ενήλικες, παρά τους καταγεγραμμένους κινδύνους για τη δημόσια υγεία.

Σκοπός: Διερεύνηση του επιπολασμού κατανάλωσης ενεργειακών ποτών σε εφήβους (10-18 ετών) και νεαρούς ενήλικες (19-24 ετών), των παραγόντων κινδύνου και των επιπτώσεων στην υγεία τους.

Υλικό-Μέθοδος: Βιβλιογραφική ανασκόπηση σε PubMed, Scopus, DOAJ, Science Direct, ProQuest, ERIC με βάση τις οδηγίες PRISMA για την περίοδο 2019–2025. Λέξεις-κλειδιά:

energy drinks, adolescents, young adults, prevalence, health effects. Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε από 17/7/2024 έως 5/5/2025.

Αποτελέσματα: Εξετάστηκαν 22 μελέτες που ανέδειξαν ποσοστά κατανάλωσης από 17,1% έως 70,5% στους εφήβους και από 15,2% έως 53% στους νεαρούς ενήλικες, με υψηλότερα ποσοστά σε Κίνα, Μπαγκλαντές και Ιορδανία. Τα αγόρια καταναλώνουν συχνότερα ενεργειακά ποτά από τα κορίτσια. Οι κύριοι λόγοι κατανάλωσης είναι αύξηση ενέργειας, αντιμετώπιση κόπωσης, βελτίωση διάθεσης, εγρήγορσης και ακαδημαϊκής επίδοσης. Συχνές επιπτώσεις στους εφήβους: ταχυκαρδία, διαταραχές ύπνου, κεφαλαλγία, ζάλη, τρόμος, επιγαστραλγία και άγχος. Στους νεαρούς ενήλικες: υπέρταση, ταχυκαρδία, συχνουρία, κεφαλαλγία, γαστρεντερικές διαταραχές και άγχος.

Συμπεράσματα: Η κατανάλωση ενεργειακών ποτών παρουσιάζει σημαντική διεθνή διακύμανση και συνδέεται με σοβαρούς κινδύνους για την υγεία των νέων. Υπάρχει ανάγκη εφαρμογής στρατηγικών πρόληψης για τον περιορισμό της χρήσης και την προστασία της υγείας εφήβων και νεαρών ενηλίκων.

OR07 Η ΤΕΧΝΙΚΗ ORIGAMI ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΣΟ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Ασπασία Δανιά

Σχολή Επιστήμης Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Εισαγωγή: Τα τελευταία χρόνια, η διδακτική της Φυσικής Αγωγής αναζητά καινοτόμες μεθόδους για την υποστήριξη παιδιών και εφήβων στις προκλήσεις της σύγχρονης ζωής. Η τέχνη origami μελετάται διεθνώς ως μέσο ενίσχυσης συγκέντρωσης, ανθεκτικότητας και δημιουργικότητας (Barekat & Abdolmaleki, 2024; Mahalakshmi et al., 2025). Η φιλοσοφική της διάσταση προσφέρει γόνιμο έδαφος για τη δημιουργία εκπαιδευτικών πρακτικών που προάγουν την ανάπτυξη ως δυναμική, δημιουργική και πολύπλευρη διαδικασία (Gocen & Ozturk, 2024). Μέχρι σήμερα δεν έχει διερευνηθεί συστηματικά η εφαρμογή της σε πρακτικές διδασκαλίας που συνδέουν σωματική κίνηση, στοχασμό και κοινωνικο-συναισθηματική έκφραση στην εφηβική ηλικία.

Σκοπός: Παρουσίαση των παιδαγωγικών και φιλοσοφικών προεκτάσεων της origami στη σχολική Φυσική Αγωγή και πρόταση αρχών για ένα εννοιολογικό-παιδαγωγικό μοντέλο διδασκαλίας που ενδυναμώνει παιδιά και εφήβους.

Μέθοδος: Το μοντέλο συνδέει τις έννοιες της «αναδίπλωσης» και της δημιουργικής μεταμόρφωσης της origami με διδακτικές τεχνικές που συνδυάζουν σωματική κίνηση, νοητική επεξεργασία και συναισθηματική έκφραση. Δύο συμπληρωματικές πρακτικές αποτελούν τον πυρήνα:

- Photonoise (φωτο-εκμείευση): τεχνική για ενίσχυση αυτογνωσίας και κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης, ενθαρρύνει τα άτομα να αποτυπώνουν προσωπικά βιώματα και να στοχάζονται πάνω σε αυτά (Saimon et al., 2015; Tobin et al., 2023).
- Origami (χαρτοδιπλωτική): παιδαγωγική πρακτική με οφέλη στην υπομονή, μείωση επιθετικότητας και συναισθηματική ρύθμιση, επιτρέπει τη μεταμόρφωση βιωμάτων και συναισθημάτων σε υλικές και σωματικές αναπαραστάσεις, ενισχύοντας αυτοέκφραση και ενδυνάμωση (Barekat & Abdolmaleki, 2024; Mahalakshmi et al., 2025).

Αποτελέσματα: Το μοντέλο αναμένεται να προσφέρει μέσα εξωτερίκευσης και δημιουργικής επεξεργασίας βιωμάτων, ανάπτυξη προσωπικού «λεξιλογίου αλλαγής» και ενίσχυση αυτοαντίληψης μέσω της σωματικής κίνησης στη σχολική Φυσική Αγωγή.

OR08 ΠΟΛΥΣΥΝΤΡΟΦΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Μαρία Ντάσιου, Αικατερίνη Γκρίτζαλη

ΠΜΣ "Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας" -Ιατρική Σχολή Αθηνών, Αθήνα

Εισαγωγή: Η πολυσυντροφικότητα αποτελεί μια μορφή συναινετικά μη μονογαμικών σχέσεων που έρχεται ολοένα και περισσότερο στο προσκήνιο της κοινωνικής συζήτησης. Αν και συχνά θεωρείται σύγχρονο φαινόμενο, οι ρίζες της εντοπίζονται ήδη από τις πρώιμες ανθρώπινες κοινωνίες, αποκτώντας με το πέρασμα του χρόνου διαφορετικές μορφές και εκδοχές. Η σύγχρονη κοινωνία οδηγεί σε έναν διάλογο για τον επαναπροσδιορισμό των συντροφικών σχέσεων, ιδιαίτερα στις νεότερες γενιές.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εξετάσει την πολυσυντροφικότητα υπό ιστορικό και ψυχοκοινωνικό πρίσμα. Θα δοθεί έμφαση στις στάσεις και τις εμπειρίες των νέων απέναντι στην πολυσυντροφικότητα. Παράλληλα, προσεγγίζεται το ισχύον νομικό πλαίσιο που αφορά τις εναλλακτικές μορφές συντροφικότητας σε διεθνές επίπεδο.

Υλικό – Μέθοδος: Για την ανεύρεση ερευνητικών μελετών πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση βιβλιογραφίας στις βάσεις δεδομένων PubMed, Sage Journals, Elgar Online και YouGov, με λέξεις-κλειδιά: polyamory, consensual non-monogamy, youth. Επιπλέον, αξιοποιήθηκαν ηλεκτρονικές πηγές, αρθρογραφία και ιστορικά δεδομένα μέσω της μηχανής αναζήτησης Google. Η αναζήτηση αφορούσε την περίοδο Ιανουάριος - Ιούνιος 2025.

Αποτελέσματα: Η εργασία περιλαμβάνει 30 βιβλιογραφικές πηγές. Η ιστορική αναδρομή αναδεικνύει την παρουσία μορφών μη μονογαμικών σχέσεων από τις πρώιμες κοινωνίες μέχρι τη νεότερη ιστορία, όπου διαμορφώνονται εναλλακτικές δομές σχέσεων που υπερβαίνουν τα συμβατικά μονογαμικά πρότυπα. Ερευνητικά δεδομένα από τις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο δείχνουν ότι σημαντικό ποσοστό νέων ενηλίκων δηλώνουν ανοιχτοί ή ήδη εμπλεκόμενοι σε πολυσυντροφικές σχέσεις, ενώ στον Καναδά συνδέουν τις επιλογές αυτές με την ψυχική ευημερία και την αυθεντικότητα των δεσμών. Παράλληλα, η ανάλυση του νομικού πλαισίου καταδεικνύει την απουσία ρυθμιστικών διατάξεων για τις πολυσυντροφικές οικογένειες, ενώ πρόσφατες εξελίξεις στο Σόμερβιλ των ΗΠΑ ανοίγουν τη συζήτηση για την αναγνώριση των πολυσυντροφικών γονεϊκών σχημάτων.

Συμπεράσματα: Η πολυσυντροφικότητα αποτελεί ένα αυξανόμενο ορατό φαινόμενο στις σύγχρονες κοινωνίες, ιδιαίτερα μεταξύ των νέων. Παρά τη θετική συσχέτιση της πολυσυντροφικότητας με την ψυχική ευημερία, παραμένουν σημαντικές προκλήσεις που αφορούν την κοινωνική αποδοχή και την απουσία θεσμικής προστασίας. Η ανάγκη για περαιτέρω έρευνα και η προσαρμογή του νομικού πλαισίου αποτελούν σημαντικά ζητήματα για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των πολυσυντροφικών ατόμων και των οικογενειών τους.

OR09 SERIOUS GAMES, ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΦΗΒΟΥΣ

Αγγελική-Μαρία Ζαβιτσάνου¹, Αθανάσιος Δρίγκας², Άρτεμις Τσίτσικα³, Θεόδωρος Σεργεντάνης¹, Τώνια Βασιλάκου¹

¹ΠΜΣ, Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας-Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

²Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ", Αθήνα

³Μονάδα Εφηβικής Υγείας, Β' Παιδιατρική Κλινική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα

Εισαγωγή: Η διατροφή είναι θεμελιώδης παράγοντας για την ανάπτυξη του ανθρώπου, συμπεριλαμβανομένου και του εγκεφάλου. Οι Νευροαναπτυξιακές Διαταραχές (ΝΑΔ), όπως η Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ-Υ) και η Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ), επηρεάζουν τη λειτουργία του νευρικού συστήματος και συσχετίζονται με τη διατροφή. Η έλλειψη βασικών θρεπτικών συστατικών, όπως οι βιταμίνες, έχει συσχε-

τιστεί με πιο έντονα συμπτώματα, ενώ η επαρκής πρόσληψή τους φαίνεται να βελτιώνει τη γνωστική λειτουργία, τη μνήμη, τη συγκέντρωση και την ψυχοσυναισθηματική ευεξία. Τα Serious Games είναι εργαλεία που μπορούν να ενθαρρύνουν υγιεινές συμπεριφορές.

Σκοπός: Η παρούσα εργασία εξετάζει τον ρόλο των υδατοδιαλυτών βιταμινών στις ΝΑΔ και την αποτελεσματικότητα των Serious Games στην προαγωγή της σωστής διατροφής σε παιδιά και εφήβους.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση, στην οποία καταγράφηκαν και αναλύθηκαν αποτελέσματα συναφών μελετών από τις βάσεις Scopus, PubMed, Google Scholar και ScienceDirect (Σεπτέμβριος–Νοέμβριος 2024). Χρησιμοποιήθηκαν λέξεις-κλειδιά όπως «βιταμίνες Β», «ΔΕΠ-Υ», «ΔΑΦ», «νευροαναπτυξιακές διαταραχές», «διατροφή», «λειτουργία εγκεφάλου» και «Serious Games».

Αποτελέσματα: Συνολικά μελετήθηκαν 54 άρθρα σχετικά με τις βιταμίνες B1, B2, B3, B5, B6, B7, B9, B12 και C, τη νευροανάπτυξη ατόμων με ΔΑΦ και τη χρήση των Serious Games για τη βελτίωση της διατροφής και των συμπτωμάτων τους. Η έλλειψή τους συνδέεται με δυσλειτουργίες στη μνήμη, τη γνωστική λειτουργία και τη δραστηριότητα νευροδιαβιβαστών, ενώ η σωστή πρόσληψή τους βελτιώνει υπερδραστηριότητα, μνήμη και κοινωνική αλληλεπίδραση. Τα ευρήματα υπογραμμίζουν τη σημασία της ισορροπημένης διατροφής για τη μείωση νευροαναπτυξιακών και συμπεριφορικών συμπτωμάτων. Η διατροφική εκπαίδευση μπορεί να υποστηριχθεί μέσω ΤΠΕ, όπως τα Serious Games, τα οποία αποτελούν καινοτόμο μέθοδο βελτίωσης της διατροφικής συμπεριφοράς.

Συμπεράσματα: Οι υδατοδιαλυτές βιταμίνες σχετίζονται με τις ΝΑΔ στα παιδιά και τους εφήβους. Τα Serious Games προτείνονται ως καινοτόμα διατροφικά εκπαιδευτικά εργαλεία στο πλαίσιο της διατροφικής εκπαίδευσης παιδιών και εφήβων με ΝΑΔ.

OR10 VENTING ON SOCIAL MEDIA – ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟ ΞΕΣΠΑΣΜΑ /ΔΙΑΜΟΙΡΑΣΜΟΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

Ειρήνη Νάκου, Ζωή-Δανάη Εξάρχου, Θεόδωρος Σεργεντάνης

ΠΙΣΣ Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας-Ιατρική Σχολή Αθηνών, Αθήνα

Εισαγωγή: Μία από τις βασικές ανθρώπινες ανάγκες είναι η εξωτερίκευση συναισθημάτων, είτε αυτά είναι θετικά, είτε αρνητικά. Παράλληλα, υπάρχει η βαθιά επιθυμία για αναγνώριση και επιβεβαίωση, δηλαδή η αίσθηση του ατόμου ότι ακούγεται και γίνεται κατανοητό από τους άλλους. Το venting (ξέσπασμα-διαμοιρασμός συναισθημάτων) στα social media αποτελεί σύγχρονο φαινόμενο που αντικατοπτρίζει τις ανάγκες συναισθηματικής εκτόνωσης και αναγνώρισης, αλλά απαιτεί μέτρο και προσοχή λόγω των κινδύνων για την ψυχική υγεία και την ιδιωτικότητα.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας εργασίας-παρουσίασης είναι να ορίσει και να διερευνήσει το φαινόμενο του venting-συναισθηματικού ξέσπασματος στα social media. Πιο συγκεκριμένα, επιδιώκεται η ανάλυση του και κατά πόσο η δημόσια έκφραση προσωπικών συναισθημάτων μέσω των social media επιδρά στην ψυχική υγεία του ατόμου που προβαίνει σε αυτή. Επιπλέον, η παρουσίαση ερευνά και την επίδραση που μπορεί να έχει το venting στους αποδέκτες του, καθώς και τα συναισθήματα και τη στάση τους απέναντι στο περιεχόμενο αυτό.

Μέθοδος: Οι πληροφορίες αντλήθηκαν από τις βάσεις δεδομένων: PubMed, Google Scholar, άρθρα από διεθνή επιστημονικά περιοδικά όπως το SAGE, το European Journal of Social Psychology και τη μηχανή αναζήτησης Google, κατά την χρονική περίοδο 20/03–15/05. Λέξεις-κλειδιά: venting, emotional venting, social media coping mechanisms, trauma sharing, online venting, διαμοιρασμός τραύματος, διαμοιρασμός αρνητικών συναισθημάτων, διαχείριση συναισθημάτων, κάθαρση, υποστήριξη.

Αποτελέσματα: Η παρουσίαση στηρίζεται σε εκτενή βιβλιογραφική έρευνα που τεκμηριώνεται μέσα από εικοσι-πέντε (25) επιστημονικές πηγές. Το venting στα social media μπορεί να προσφέρει προσωρινή “ανακούφιση”, αλλά και να προκαλέσει διαφορετικές αντιδράσεις στους αποδέκτες. Η επίδρασή του καθορίζεται κυρίως από το πλαίσιο και τον τρόπο έκφρασης, επηρεάζοντας την ψυχική ευεξία των χρηστών (users).

Συμπεράσματα: Εν κατακλείδι, το venting-συναισθηματικό ξέσπασμα στα social media παρουσιάζει μια διττή επίδραση. Από τη μία, μπορεί να προσφέρει ψυχολογικές ωφέλειες όταν υπάρχει υποστηρικτικό περιβάλλον ή περιορισμένη έκθεση. Από την άλλη, εγκυμονεί κινδύνους που απειλούν την ψυχική υγεία όταν συμβαίνει ανεξέλεγκτα δημόσια. Η ισορροπημένη χρήση και επαφή με το venting-συναισθηματικό ξέσπασμα μπορεί να ενισχύσει την κοινωνική υποστήριξη και να συμβάλλει στη ψυχική ευεξία των ατόμων.

OR11 ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟ ΕΡΥΘΗΜΑΤΩΔΗ ΛΥΚΟ (ΣΕΛ)

Θεοδώρα Συριοπούλου¹, Κυριακούλα Μεράκου^{1,2}, Θεόδωρος Σεργεντάνης^{1,3}, Ναϊρ - Τώνια Βασιλάκου^{1,4}

¹ΠΜΣ, Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας-Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

²Καθηγήτρια Αγωγής και Προαγωγής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

³Επίκουρος Καθηγητής Επιδημιολογίας - Μεθοδολογίας της Έρευνας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

⁴Καθηγήτρια Διατροφής Ειδικών Ομάδων και Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Η διατροφή αποτελεί όχι μόνο πηγή θρεπτικών συστατικών αλλά και καθοριστικό παράγοντα που επηρεάζει τη σωματική κατάσταση και τη συναισθηματική ισορροπία, ιδίως σε παιδιά και εφήβους με χρόνιες αυτοάνοσες παθήσεις, όπως ο ΣΕΛ. Η διατροφική συμπεριφορά επηρεάζεται από κοινωνικούς, οικονομικούς και ψυχολογικούς παράγοντες. Σκοπός: Να αναδειχθεί η επίδραση της διατροφικής συμπεριφοράς στον παιδιατρικό ΣΕΛ.

Υλικό-Μέθοδος: Διενεργήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση από βάσεις δεδομένων όπως PubMed, Scopus και Google Scholar. Συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν μελέτες και άρθρα που αφορούν τη διατροφική συμπεριφορά παιδιών και εφήβων με ΣΕΛ, δημοσιευμένα τη δεκαετία 2015–2025. Η αναζήτηση των άρθρων έγινε από Μάρτιο έως και Ιούνιο 2025, με λέξεις-κλειδιά: διατροφή, ΣΕΛ, παιδιά, έφηβοι, συμπεριφορά.

Αποτελέσματα: Συνολικά μελετήθηκαν 20 άρθρα. Η υιοθέτηση τροφών πλούσιων σε σίδηρο, βιταμίνη Β12 και ασβέστιο έδειξε να επιδρά θετικά στην ανάπτυξη και στο ανοσοποιητικό σύστημα των παιδιατρικών ασθενών. Η βελτίωση της ποιότητας της διατροφής μπορεί να συμβάλλει στη μείωση της κόπωσης, ενώ η ποικιλία στην καθημερινή διατροφή μπορεί να επηρεάσει σε βάθος χρόνου την ψυχοκοινωνική τους ευεξία. Η αλλαγή των διατροφικών συνηθειών προς φυτοφαγικά πρότυπα μπορεί να οδηγήσει σε βελτίωση της συνολικής κατάστασης των ασθενών. Οι αλλαγές αυτές αποδόθηκαν τόσο στη μείωση της φλεγμονώδους δραστηριότητας όσο και στην ενίσχυση της μικροθρεπτικής πυκνότητας της διαίτας, καθώς τα φυτικά τρόφιμα παρέχουν πληθώρα βιταμινών, αντιοξειδωτικών και φυτοχημικών που βελτιώνουν τη λειτουργικότητα του οργανισμού. Η ψυχολογική κατάσταση των ασθενών φαίνεται ότι αλληλεπιδρά άμεσα με τις διατροφικές τους συνήθειες. Σε αρκετές περιπτώσεις έχουν παρατηρηθεί διαταραγμένες σχέσεις με το φαγητό, όπως απώλεια όρεξης ή αύξηση και εκδήλωση ανορεξικών συμπτωμάτων. Η δυσκολία πρόσληψης τροφής δεν προκύπτει μόνο από φυσιολογικές μεταβολές αλλά και από ψυχολογικούς παράγοντες, όπως η αίσθηση απώλειας ελέγχου επί του σώματος, οι επιπτώσεις της φαρμακευτικής αγωγής στην εικόνα του σώματος και η επιθυμία απόκρυψης της ασθένειας μέσω περιορισμού της τροφής.

Συμπεράσματα: Η συμμετοχή των παιδιατρικών ασθενών σε αποφάσεις που αφορούν τα γεύματά τους, η δημιουργία θετικών εμπειριών γύρω από την τροφή και η αποφυγή ενοχοποίησης της διατροφής ως «παράγοντα νόσου» αποτελούν σημαντικά βήματα για την ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους και της αίσθησης ελέγχου της νόσου.

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Σάββατο 11 Οκτωβρίου 2025

08.00-09.00 Προεδρείο: Ε. Ανδρή, Δ. Γρηγοράκης
Ελεύθερες ανακοινώσεις

OR12 ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΗΣ ΑΡΤΗΡΙΑΚΗΣ ΣΚΛΗΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΚΑΡΩΤΙΔΑΣ ΜΕ ΤΟ ΣΩΜΑΤΙΚΟ ΒΑΡΟΣ ΣΕ ΕΦΗΒΟΥΣ: ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Ε. Κόκκου^{1,2}, Χ. Στεφανάκη^{2,3}, Σ. Τερζή², Α. Σβίγκου^{1,2}, Α. Πρωτογέρου³, Ε. Τζατζαδάκη Αμάντου¹, Φ. Μπακοπούλου²

¹Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) “Γενική και Εξειδικευμένη Παιδιατρική: Κλινική Πράξη και Έρευνα”, Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ

²Ειδικό Κέντρο Εφηβικής Ιατρικής (Ε.Κ.Ε.Ι.) και Έδρα UNESCO Εφηβικής Υγείας και Ιατρικής, Α΄ Παιδιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

³Α΄ Παιδιατρική Κλινική ΕΣΥ – Γ.Ν. Παίδων «Η Αγία Σοφία», Αθήνα

4Μονάδα Καρδιαγγειακής Πρόληψης & Έρευνας Εργαστήριο & Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ

Εισαγωγή: Η αρτηριακή σκληρία αποτελεί δείκτη πρώιμης μεταβολής της αρτηριακής ελαστικότητας και ανεξάρτητο προγνωστικό παράγοντα καρδιαγγειακής νόσου. Η εκτίμησή της μέσω ταχύτητας διάδοσης σφυγμικού κύματος (Pulse Wave Velocity, PWV) έχει καθιερωθεί ως αξιόπιστη μέθοδος. Στους εφήβους, μεταβολικοί παράγοντες όπως η παχυσαρκία έχουν συσχετιστεί με αλλοιώσεις του αρτηριακού τοιχώματος• στην Ελλάδα, η συχνότητα παχυσαρκίας στους εφήβους ανέρχεται σε 20–25%.

Σκοπός: Συγχρονική (cross-sectional) μελέτη που διερευνά τη σχέση της σκληρίας της κοινής καρωτίδας με τον Δείκτη Μάζας Σώματος (ΔΜΣ) και άλλα σωματομετρικά χαρακτηριστικά σε εφήβους.

Υλικό και Μέθοδοι: Στη μελέτη συμμετείχαν έφηβοι που παρακολουθούνταν στο Ειδικό Κέντρο Εφηβικής Ιατρικής (Ε.Κ.Ε.Ι.) και Έδρα UNESCO Εφηβικής Υγείας και Ιατρικής, της Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής, της Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ. Οι συμμετέχοντες κατηγοριοποιήθηκαν βάσει z-score ΔΜΣ: 1,9% απίσχναση (n=1), 41,5% φυσιολογικό βάρος (n=22), 30,2% υπέρβαροι (n=16) και 26,4% παχύσαρκοι (n=14). Η σκληρία δεξιάς και αριστερής κοινής καρωτίδας εκτιμήθηκε με PWV.

Αποτελέσματα: Στη μελέτη συμμετείχαν 53 έφηβοι, εκ των οποίων 1 με απίσχναση, 22 με φυσιολογικό βάρος, 16 υπέρβαροι και 14 παχύσαρκοι. Δεν καταγράφηκαν σημαντικές διαφορές στη σκληρία μεταξύ φύλου ή κατηγοριών ΔΜΣ. Ωστόσο, οι τιμές της αριστερής καρωτίδας συσχετίστηκαν με το σωματικό βάρος (r=0.365, p=0.019) και το z-score ΔΜΣ (r=0.394, p=0.012). Η δεξιά καρωτίδα δεν εμφάνισε στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις.

Συμπεράσματα: Η συγχρονική μελέτη κατέδειξε ότι η σκληρία της αριστερής κοινής καρωτίδας σχετίζεται με αυξημένο σωματικό βάρος στους εφήβους, υποδηλώνοντας πρώιμη μεταβολή της αρτηριακής ελαστικότητας. Τα ευρήματα αναδεικνύουν τη σημασία πρόληψης και έγκαιρης παρέμβασης στην εφηβική παχυσαρκία, ενώ απαιτούνται μεγαλύτερες μελέτες για την εκτίμηση μακροπρόθεσμων καρδιαγγειακών συνεπειών.

OR13 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΥΚΛΑΔΩΝ «1ο ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ, Ο ΜΙΚΡΟΣ ΕΡΜΗΣ»

Παναγιώτα Βούλγαρη¹, Αμαλία Λουμή², Φίλιππος Αλατζόγλου³, Ιορδάνης Παπαδόπουλος⁴

¹ Γενικός Ιατρός, Πρόεδρος Ιατρικού Συλλόγου Κυκλάδων, Σύρος

² Γραμματέας Ιατρικού Συλλόγου Κυκλάδων, Σύρος

³ Πληροφορικός Ιατρικού Συλλόγου Κυκλάδων, Σύρος

⁴ Παιδίατρος Msc, PhD, Επιμελητής Α΄ ΓΝ Σύρου, μέλος Δ.Σ. Ιατρικού Συλλόγου Κυκλάδων, Σύρος

Εισαγωγή: Στη Σύρο διοργανώθηκε από τον Ιατρικό Σύλλογο Κυκλάδων, ένα πρωτότυπο φεστιβάλ επιστημονικού χαρακτήρα με κοινωνική σκοπό. Ο όρος φεστιβάλ επιλέχθηκε γιατί δεν ήταν ένα τυπικό συνέδριο, όπου επιστήμονες ανέλυσαν θέματα της ειδικότητας τους σε συναδέλφους τους, αλλά απευθύνονταν σε ευρύ κοινό. Επιπρόσθετα εμπλουτίζοντας το πρόγραμμα με εκπαιδευτικά εργαστήρια για τα παιδιά, αποτέλεσε γιορτή της Παιδιατρικής.

Σκοπός Η ιδέα ήταν να δοθεί η ευκαιρία σε γονείς και φροντιστές παιδιών να ενημερωθούν για ζητήματα της σωματικής και ψυχικής υγείας των παιδιών τους, από επιστήμονες έμπειρους και καταξιωμένους στο χώρο τους.

Υλικό - Μέθοδος: Στην Ερμούπολη της Σύρου 16 με 18 Μαΐου 2025 διενεργήθηκε το 1ο Παιδιατρικό Φεστιβάλ. Η θεματολογία του αφορούσε σε Πρόληψη, Διατροφή, Ψυχολογία, Πρώτες Βοήθειες και Συμβουλευτική, κατηγοριοποιημένη στις τρεις ημέρες ανά ηλικία. Την πρώτη μέρα αφορούσε σε θέματα προγεννητικής και περιγεννητικής ιατρικής, με προετοιμασία τοκετού και γονεϊκότητας, την δεύτερη στη βρεφική και εφηβική περίοδο και την τελευταία σε γενικά θέματα, από τη διαχείριση του πυρετού ως και τον εθισμό στις οθόνες και τη νέα ψηφιακή πραγματικότητα. Παράλληλα σε διπλανή αίθουσα πραγματοποιήθηκαν εργαστήρια, δύο για ενήλικες και τέσσερα για μικρά παιδιά, κάτι που βοήθησε τους γονείς να παρακολουθούν τις ομιλίες, αφού τα παιδιά τους ήταν απασχολημένα και εκείνα σε μια εκπαιδευτική διαδικασία. Τέλος ζητήθηκε από το κοινό να αξιολογήσει το Φεστιβάλ, μέσω ηλεκτρονικής φόρμας.

Συμπεράσματα: Η ανταπόκριση του κόσμου ήταν πολύ θετική, με την αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου Ερμούπολης να γεμίζει τις περισσότερες στιγμές του φεστιβάλ (χωρητικότητα 150-200 ατόμων). Από την αξιολόγηση τα σχόλια που λάβαμε ήταν ενθαρρυντικά για τη συνέχιση του εγχειρήματος, ενώ παράλληλα μας ζήτησαν περισσότερα εργαστήρια. Φαίνεται λοιπόν από τη δράση αυτή, πως το κοινό έχει ανάγκη από γνώση, όταν αυτή είναι απλά δοσμένη, κατανοητή, χωρίς όμως να στερείται επιστημονικού κύρους και κυρίως όταν η γνώση δίδεται με βιωματικό και διαδραστικό τρόπο. Ελπίζουμε ότι η πρωτοβουλία αυτή του Ιατρικού Συλλόγου Κυκλάδων θα αποτελέσει έμπνευση για παρόμοιες δράσεις και από άλλους φορείς, υπέρ του παιδιού και του περιβάλλοντος που το φροντίζει.

OR14 ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΕΦΗΒΟΥ ΜΕ ΙΟΓΕΝΗ ΜΥΟΚΑΡΔΙΤΙΔΑ

Βασιλική Τσολάκη¹, Βασιλική Γεωργοπούλου², Παναγιώτα Παπαχρήστου¹, Νικόλαος-Ιωάννης Παπαδόπουλος³, Αικατερίνη Μπαργιώτα³, Μαρία Μπούτσικου⁴, Σοφία Λουκοπούλου¹

¹ Παιδίατρος, Επιμελήτρια Β΄, Καρδιολογικό τμήμα Νοσοκομείο Παίδων «Π.Α. Κυριακού», Αθήνα

² Παιδιατρική Κλινική Γενικό Νοσοκομείο Κεφαλληνίας, Αργοστόλι

³ Β΄ Παιδιατρική Κλινική, Νοσοκομείο Παίδων «Π.Α. Κυριακού», Αθήνα

⁴ Mediterraneo Hospital, Γλυφάδα

Εισαγωγή: Ως μυοκαρδίτιδα ορίζεται η φλεγμονή του μυοκαρδίου και διακρίνεται στους εξής τύπους: οξεία (κεραυνοβόλος), χρόνια-επίμονη, υποτροπιάζουσα. Σύμφωνα με διά-

φορες μελέτες, η μυοκαρδίτιδα έχει επίπτωση 0,02%–0,05% στον παιδιατρικό πληθυσμό και στον ελληνικό πληθυσμό αναφέρονται περίπου 40 περιστατικά ετησίως.

Σκοπός: Περιγραφή περίπτωσης εφήβου 14 ετών που διακομίστηκε σε περιφερειακό νοσοκομείο λόγω επεισοδίου απώλειας συνείδησης–ΚΕΚ, μετά από πτώση. Κατά τον εργαστηριακό έλεγχο ανευρέθηκε τυχαία πολύ αυξημένη τιμή τροπονίνης I (2.170–3.111 pg/ml) και κατόπιν διακομίστηκε στο νοσοκομείο μας ως μυοκαρδίτιδα για περαιτέρω έλεγχο και αντιμετώπιση.

Υλικό–Μέθοδος: Κατά τη νοσηλεία, το παιδί ήταν ασυμπτωματικό, χωρίς προκάρδιο άλγος και αιμοδυναμικά σταθερό. Επαναλαμβανόμενοι καρδιολογικοί έλεγχοι δεν ανέδειξαν παθολογικά ευρήματα (διαταραχές ST-T στο ΗΚΓ ή επηρεασμένο κλάσμα εξώθησης στο υπερηχοκαρδιογράφημα), ενώ Holter ρυθμού 24ώρου δεν έδειξε αρρυθμίες. Από το ιστορικό αναφέρθηκαν συμπτώματα ιογενούς συνδρομής λίγες ημέρες πριν, χωρίς ανίχνευση λοιμογόνου παράγοντα. Λόγω αυξημένης τροπονίνης (1.165 pg/ml στην εισαγωγή) και πρόσφατης ίωσης, τέθηκε αρχικά σε φαρμακευτική αγωγή με καπτοπρίλη και καρβεδιλόλη. Εξαιτίας ραγδαίας αύξησης της τροπονίνης (μέγιστη τιμή 7.890 pg/ml) χορηγήθηκε δύο φορές γ-σφαιρίνη και ξεκίνησε θεραπεία με κορτικοστεροειδή, με επακόλουθη πτώση των τιμών (198 pg/ml προ εξόδου). MRI καρδιάς ανέδειξε ευρήματα συμβατά με οξεία μυοκαρδίτιδα (εκτεταμένες βλάβες μυοκαρδιακού οιδήματος και ίωσης).

Αποτελέσματα: Ο έφηβος, μετά από τρεις εβδομάδες νοσηλείας, έλαβε εξιτήριο με οδηγίες για συνέχιση αγωγής (καπτοπρίλη και καρβεδιλόλη), αποχή από αθλητικές δραστηριότητες, επανάληψη MRI καρδιάς σε έξι μήνες και τακτικό follow-up. Οι τιμές τροπονίνης αποκαταστάθηκαν σε φυσιολογικά επίπεδα περίπου έξι εβδομάδες μετά το αρχικό συμβάν.

Συμπεράσματα: Παιδιά και έφηβοι με μυοκαρδίτιδα και πολύ υψηλές τιμές τροπονίνης μπορεί να εμφανίζονται ασυμπτωματικά, χωρίς προκάρδιο άλγος, δύσπνοια, αίσθημα παλμών ή κόπωση, ενώ στο υπερηχογράφημα καρδιάς το κλάσμα εξώθησης παραμένει φυσιολογικό. Η συγχρήγηση γ-σφαιρίνης και κορτικοστεροειδών μπορεί να συμβάλει στη μείωση της τροπονίνης και στον περιορισμό της μυοκαρδιακής βλάβης σε ιογενείς μυοκαρδίτιδες

OR15 ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΕΦΗΒΗ ΜΕ ΝΕΟΠΛΑΣΙΑ

Ευγενία Μάγκου¹, Άγγελος Μαράντος², Τερψιθέα Βαξεβάνογλου³, Αγγελική- Ελένη Σφετσιώρη¹, Πολυξένη Κιζγκάλα², Μαρία Νικήτα¹, Μαργαρίτα Χρονοπούλου³, Κωνσταντίνος Πάντος³, Μιχαήλ Σκλάβος², Ελπίδα Βλαχοπαπαδοπούλου³, Δημήτρης Δογάνης¹

¹Όγκολογικό τμήμα, Νοσοκομείου Παίδων «Π&Α Κυριακού»

²Α' Χειρουργική Κλινική, Νοσοκομείου Παίδων «Π&Α Κυριακού»

³Κέντρο Ανθρώπινες Αναπαραγωγής, Ιδιωτική Κλινική, Γένεσις Αθηνών

⁴Ενδοκρινολογικό τμήμα, Νοσοκομείου Παίδων «Π&Α Κυριακού»

Εισαγωγή–Σκοπός: Η διαδικασία διατήρησης της γονιμότητας σε ασθενείς με νεοπλασία δυνητικά επιτρέπει τη δυνατότητα τεκνοποίησης σε ασθενείς μετά από αντινεοπλασματική θεραπεία, με αποτελεσματικότητα 25%–54% (Yang et al, 2023). Στους άρρενες εφήβους η διαδικασία συλλογής σπέρματος είναι σχετικά απλή (και διενεργείται συστηματικά στο τμήμα μας) ενώ για τις έφηβες οι κύριες μέθοδοι περιλαμβάνουν την κατάψυξη ωαρίων (μετά από διέγερση και ωοληψία) και ωοθηκικού ιστού (χειρουργικά). Η διαδικασία διατήρησης ωοθηκικού ιστού, αποτελεί το σκοπό της παρουσίας της παρούσης μελέτης.

Υλικό–Μέθοδος: Έφηβη 14,5 ετών διαγνώστηκε με Hodgkin λέμφωμα (στάδιο IIA–TL2, οζώδους σκλήρυνσης). Προβλέπεται και έλαβε χημειοθεραπεία σύμφωνα με το πρωτόκολλο EuroNet-PHL-C2 (OEPA x 2: Prednisone, Vincristine, Doxorubicin, Etoposide, COPDAC x 2x: Prednisone, Vincristine, Dacarbazine, Cyclophosphamide). PET scan μετά τα 2 OEPA αρνητικό, δεν έλαβε Ακτινοθεραπεία. Οι χημειοθεραπευτικοί αυτοί παράγοντες δυνητικά μπορεί να προκαλέσουν υπεγοναδοτροφικό υπογοναδισμό και στειρότητα και ως εκ τού-

του είναι αναγκαία η πρόβλεψη διατήρησης της γονιμότητας προ της έναρξης οποιασδήποτε θεραπείας. Η ωοληψία μετά από διέγερση δεν γίνεται συνήθως αποδεκτή λόγω της καθυστέρησης που επιφέρει στην έναρξη της αντινεοπλασματικής θεραπείας.

Αποτελέσματα: Στη συγκεκριμένη ασθενή επιλέχθηκε η λήψη ωοθηκικού ιστού. Για τη διαδικασία διενεργείται συνάντηση, Ογκολόγων, Ενδοκρινολόγων, Χειρουργών, Εμβρυολόγων. Τίθεται η ένδειξη και καθορίζονται τα χρονικά σημεία της διαδικασίας προ της έναρξης της χημειοθεραπείας. Ενημερώνεται η οικογένεια και η ασθενής, επιλέγεται η μεθοδολογία (ωάρια ή ιστός), υπογράφεται έγγραφη συναίνεση για τη χειρουργική διαδικασία και τη συντήρηση. Στη συγκεκριμένη ασθενή έλαβε χώρα ενδοσκοπική αφαίρεση ακέραιης ωοθήκης και ακολούθησε άμεση κρυοσυντήρηση για μελλοντική χρήση (υποστήριξη μέσω του προγράμματος HBN). Η ασθενής είχε άριστη μετεγχειρητική πορεία και την 3η μετεγχειρητική ημέρα ξεκίνησε τη χημειοθεραπεία για το νόσημά της.

Συμπεράσματα: Η διαδικασία λήψης και διατήρησης ωοθηκικού ιστού είναι εφικτή και χωρίς σημαντική καθυστέρηση στην έναρξη της αντινεοπλασματικής θεραπείας. Η περιτοναϊκή εμφύτευση της ωοθήκης σε περίπτωση μελλοντικής υπογονιμότητας μπορεί να επιφέρει την παραγωγή υγιών και ικανών προς γονιμοποίηση ωοθυλακίων.

OR16 Η ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ FLYNN: Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΤΙΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΥΤΗ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Ζηνοβία Δ. Ραζή

Εκπαιδευτικός, Ψυχοθεραπεύτρια. Μ.Α., ECP Φοιτήτρια ΠΜΣ "Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας", Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ

Εισαγωγή: Η ανησυχητική πτώση που καταγράφηκε στο δείκτη του μέσου όρου νοημοσύνης σε χώρες του δυτικού κόσμου τα τελευταία 40 χρόνια είναι γνωστή ως «Αντιστροφή του Φαινομένου Flynn». Σύμφωνα με το φαινόμενο Flynn, κατά το μεγαλύτερο μέρος του 20ου αιώνα, η μεταβολή του μέσου όρου νοημοσύνης ήταν σταθερά ανοδική κατά 3 περίπου μονάδες ανά δεκαετία.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εκτιμηθούν: το εύρος, η σημασία και τα ειδικά χαρακτηριστικά της αντιστροφής του φαινομένου, δηλαδή της πτώσης του μ.ο. νοημοσύνης.

Υλικό-Μέθοδος: Διενεργήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση (στις βάσεις δεδομένων PUBMED, Google Scholar, Science Direct κ.ά.) με λέξεις κλειδιά "Anti-Flynn Effect", "Reverse Flynn Effect", "Negative Flynn Effect", "Decline of Intelligence", "screen media use, children and intelligence" την περίοδο 25 Μαρτίου-18 Μαΐου 2025. Το φαινόμενο αξιολογήθηκε ανά: χώρα, γνωστική δεξιότητα, ηλικιακή ομάδα και αιτιολογικό παράγοντα.

Αποτελέσματα: Έπειτα από πληθώρα πηγών που συγκεντρώσαμε αξιοποιήσαμε 25. Με βάση τις πηγές αυτές διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει πτώση του Μ.Ο. νοημοσύνης σε αναπτυσσόμενες χώρες ή σε ανεπτυγμένες χώρες εκτός δυτικού κόσμου. Οι αιτίες που αναφέρονται στην πτώση του Μ.Ο. νοημοσύνης αφορούν στη δημόσια υγεία, στην παιδεία, στη διατροφή, στο περιβάλλον, σε γενετικούς και επιγενετικούς παράγοντες. Το κοινωνικο-θεσμικό πλαίσιο και η οικονομική σταθερότητα είναι σημαντικοί ρυθμιστικοί παράγοντες του Μ.Ο. νοημοσύνης. Διαφορετικές δεξιότητες παρουσιάζουν έκπτωση στα παιδιά και διαφορετικές στους ενήλικες. Η εκτεταμένη χρήση υπολογιστών και η συνεχής έκθεση σε οθόνες επηρεάζουν την ανάπτυξη της νοημοσύνης, την οπτική αντίληψη και την εργαζόμενη οπτικοχωρική μνήμη.

Συμπεράσματα:

Καταληκτικά, οι μεταβολές του IQ οφείλονται σε μια σύνθετη αλληλεπίδραση κοινωνικο-πολιτισμικών, περιβαλλοντικών και εξελικτικών παραγόντων, που δεν έχουν επαρκώς μελετηθεί διεπιστημονικά. Θα ήταν χρήσιμο να δημιουργηθούν νέα εργαλεία αξιολόγησης των ψηφιακών δεξιοτήτων, κυρίως για παιδιά και εφήβους. Δύο σημαντικά ερωτήματα εγείρονται: Α. Αν η πτώση του Μ.Ο. νοημοσύνης στις δυτικές κοινωνίες αποτελεί έναν τρόπο προσαρμογής του ανθρώπου στη νέα εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης; Β. Με ποιο τρόπο συσχετίζεται η παραμόρφωση του σχολικού περιβάλλοντος με την αντιστροφή του φαινομένου Flynn;

OR17 ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ελένη-Ζωή Φενερλή, Χρήστος Πράπας, Αρετή Λάγιου, Ευανθία Σακελλάρη

Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Η εφηβεία αποτελεί περίοδο σημαντικών αλλαγών και προκλήσεων, οι οποίες επηρεάζουν άμεσα την ψυχική υγεία των νέων.

Σκοπός: Το χρηματοδοτούμενο έργο Erasmus+ “wExchange” – Προαγωγή ψυχικής ευεξίας μέσω διαδικτυακής ανταλλαγής σε σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στοχεύει στην ενίσχυση του εγγραμματισμού ψυχικής υγείας και στην προαγωγή της ψυχικής υγείας και ευεξίας των νέων μέσω μεθόδων μεταξύ ομοτίμων/συνομηλίκων στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Υλικό-Μέθοδος: Η ομάδα έργου αποτελείται από 20 μαθητές/μαθήτριες 13–16 ετών ανά χώρα, εκπαιδευτικούς, ακαδημαϊκούς και επαγγελματίες υγείας από Φινλανδία, Ελλάδα, Πορτογαλία και Σλοβενία. Οι δράσεις του έργου περιλάμβαναν τέσσερις διαδικτυακές συναντήσεις (virtual camps, workshops) και μία δια ζώσης πιλοτική εφαρμογή στα σχολεία-εταίρους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κάθε χώρας αξιοποιώντας τη μεθοδολογία των ομοτίμων. Στο πλαίσιο αυτό η ομάδα έργου συνεργάστηκε σε εικονικό περιβάλλον, ώστε να σχεδιάσει και να δομήσει δραστηριότητες προαγωγής ψυχικής υγείας. Οι δραστηριότητες βασίστηκαν στο μοντέλο «Χέρι της Ψυχικής Υγείας», που περιλαμβάνει πέντε τομείς της καθημερινότητας: ύπνος-ξεκούραση, φαγητό-διατροφικές συνήθειες, σχέσεις-συναισθήματα, άσκηση-ενσυνειδητότητα, δημιουργικότητα-ευχαρίστηση. Στο τέλος κάθε «virtual camp», οι συμμετέχοντες/σες μαθητές/μαθήτριες απάντησαν σε διαδικτυακό ερωτηματολόγιο αξιολόγησης, ενώ στο δεύτερο «workshop» ανταλλάξαν εντυπώσεις από την πιλοτική εφαρμογή στα σχολεία τους.

Αποτελέσματα: Οι διαδικτυακές συναντήσεις έλαβαν θετική αξιολόγηση από τους/τις μαθητές/μαθήτριες που συμμετείχαν, με τους περισσότερους να τις χαρακτηρίζουν ενδιαφέρουσες. Η πλειονότητα θεωρεί ότι τόσο το υλικό αγωγής υγείας όσο και οι δραστηριότητες προαγωγής ψυχικής υγείας έχουν ουσιαστική σημασία για τους ίδιους. Επιπλέον, η εμπειρία και οι προτάσεις των μαθητών συνέβαλαν στη δημιουργία δύο οδηγών: i. «Οδηγός Μεθοδολογίας Εικονικών Ανταλλαγών» και ii. «Οδηγός Δραστηριοτήτων Μεταξύ Ομοτίμων στα Σχολεία».

Συμπεράσματα: Η ενεργός συμμετοχή των μαθητών/μαθητριών ήταν καθοριστική, ώστε το υλικό που αναπτύχθηκε να ανταποκρίνεται στην καθημερινή ζωή των νέων. Οι ολοκληρωμένοι οδηγοί είναι ελεύθερα διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα του έργου (<https://wexchange.turkuamk.fi>) σε πέντε γλώσσες (Αγγλικά, Ελληνικά, Πορτογαλικά, Σλοβένικα και Φινλανδικά), προκειμένου να είναι προσβάσιμοι και αξιοποιήσιμοι από σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και φορείς που δραστηριοποιούνται με νέους.

OR18 ΑΥΞΙΣΗ ΕΦΗΒΩΝ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΝΕΦΡΟΥ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΕΚΑΕΤΙΑ: ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΕΝΤΡΟΥ

Ευαγγελία Γκολέ, Γεωργία Μαλακασιώτη, Αργυρούλα Ζαμπέτογλου, Ανδρομάχη Μητσιώνη, Βαρβάρα Ασκητή
Παιδονεφρολογικό Τμήμα, Νοσοκομείο Παιδών Π&Α Κυριακού, Αθήνα

Εισαγωγή: Το χαμηλό ανάστημα αποτελεί συχνή επιπλοκή παιδιών με τελικό στάδιο χρόνια νεφρική νόσο, ακόμη και μετά μεταμόσχευση νεφρού (MN). Στη βιβλιογραφία, περίπου το 50% των παιδιών που έχουν υποβληθεί σε MN παρουσιάζουν χαμηλό τελικό ανάστημα (<3η ΕΘ).

Σκοπός: Καταγραφή της αύξησης παιδιών μετά MN την τελευταία δεκαετία και ανάλυση παραγόντων που επηρεάζουν την ανάπτυξη.

Υλικό-Μέθοδος: Μελετήθηκαν αναδρομικά 28 ασθενείς <18 ετών που υποβλήθηκαν σε MN από το 2015 έως το 2025. Το SDS για το ύψος υπολογίστηκε βάσει πρόσφατων ευρωπαϊκών καμπυλών αύξησης. Χρησιμοποιήθηκαν Friedman 2-way ANOVA και Wilcoxon rank test για συγκρίσεις συνεχών μεταβλητών.

Αποτελέσματα: Η μέση ηλικία μεταμόσχευσης ήταν 11,2 έτη με μέσο χρόνο παραμονής σε εξωνεφρική κάθαρση 5,95 έτη. Δεκαοκτώ παιδιά έλαβαν μόσχευμα από ζώντα δότη (LRD, 3 pre-emptive) και 10 από αποβιώσαντα δότη (DDT). Ο μέσος χρόνος παρακολούθησης μετά τη MN ήταν 4,88 χρόνια (1–10 έτη). Η αυξητική ορμόνη (rGH) χορηγήθηκε πριν τη MN σε 15 παιδιά και μετά τη MN σε 3. Το z-score ύψους κατά τη MN ήταν -1,76, ένα χρόνο μετά -1,87 και στο τέλος της παρακολούθησης -1,77 SDS. Στο τέλος της παρακολούθησης, 54% των παιδιών είχαν φυσιολογικό ύψος, 29% μέτριο έλλειμμα και 18% σοβαρό. Παράγοντες που επηρέασαν το ύψος μετά τη MN περιλάμβαναν το z-score πριν τη MN, τον τύπο MN (LRD μέση τιμή z-score -1,45 vs DDT -2,66, $p=0,002$) και τη χορήγηση κορτικοστεροειδών (παρήμερο σχήμα vs καθημερινή, μέση διαφορά z-score 0,93, $p=0,037$). Δεν παρατηρήθηκε διαφορά ανάμεσα σε παιδιά που έλαβαν rGH πριν τη MN και σε αυτά που δεν έλαβαν.

Συμπεράσματα: Το ύψος μετά τη MN δεν βελτιώθηκε σημαντικά, οδηγώντας σε χαμηλό ανάστημα σχεδόν τους μισούς ασθενείς. Η μελέτη υπογραμμίζει τη σημασία επαρκούς θρέψης και χορήγησης rGH πριν τη MN. Η χορήγηση κορτικοστεροειδών σε παρήμερο σχήμα και η λήψη μοσχεύματος από ζώντα δότη συνδέονται με καλύτερη αύξηση μετά τη MN.

OR19 ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΧΑΜΗΛΗΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ HPV ΣΕ ΑΓΟΡΙΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 9 ΕΤΩΝ

Αλεξάνδρα Γιαννάκη, Ειρήνη Βουντζουκλή, Γεωργία Άννα Σοφούλη, Βασιλική Ψαρομηλίκου, Σταυρούλα Γκίνη, Ευφροσύνη Τσεκούρα
Παιδιατρική Κλινική, Γενικό Νοσοκομείο «Ασκληπιείο Βούλας», Αττική

Εισαγωγή: Η έγκαιρη έναρξη εμβολιασμού, και συγκεκριμένα πριν την έναρξη της σεξουαλικής δραστηριότητας και την πιθανή έκθεση στον HPV, προσφέρει τη μεγαλύτερη ανοσογονικότητα και διάρκεια προστασίας, τόσο σε θήλεα όσο και άρρενες. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας συστήνει την έναρξη εμβολιασμού στην πρώιμη εφηβεία και συγκεκριμένα από την ηλικία των 9 ετών και στα δύο φύλα. Στην Ελλάδα, ο εμβολιασμός των αγοριών έχει ενταχθεί στο Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμού από τον Μάρτιο του 2022. Συγκεκριμένα, ο εμβολιασμός συστήνεται πλέον και στα αγόρια όχι μόνο για τον περιορισμό της μετάδοσης του ιού αλλά και για λόγους νοσηρότητας των ιδίων (γεννητικά κονδυλώματα, καρκίνο πέους, καρκίνο πρωκτού, καρκίνο στοματοφάρυγγα).

Σκοπός: Να αναδειχθεί η συμμόρφωση (compliance) των γονέων αναφορικά με την εμβο-

λιαστική κάλυψη έναντι του HPV σε αγόρια ηλικίας άνω των 9 ετών.

Υλικό-Μέθοδος: Καταγραφή της εμβολιαστικής κάλυψης έναντι του HPV σε αγόρια άνω των 9 ετών που προσήλθαν στο παιδιατρικό ΤΕΠ του Γ.Ν Ασκληπείου Βούλας για οποιονδήποτε λόγο, από τον Σεπτέμβριο 2023 έως τον Αύγουστο 2024. Η εμβολιαστική κάλυψη ελέγχθηκε με βάση το βιβλιário υγείας.

Αποτελέσματα: Εξετάστηκε η εμβολιαστική κάλυψη 370 περιστατικών, εκ των οποίων εμβολιασμένα ήταν τα 138 (37,3%). Από τους εμβολιασμένους, το 60,9% είχε εμβολιαστεί με 2 δόσεις, με μέση ηλικία εμβολιασμού τα 13,9 έτη, ενώ το 39,1% είχε εμβολιαστεί με 1 δόση, με μέση ηλικία εμβολιασμού τα 12,7 έτη, κυρίως λόγω πρόσφατης έναρξης του εμβολιασμού. Η ηλικιακή κατανομή των εμβολιασμένων αφορά στο 19,6% την ομάδα 9-11 ετών και στο 80,4% την ομάδα 11-16 ετών.

Συμπεράσματα: Η εμβολιαστική κάλυψη των αγοριών έναντι του HPV στην Ελλάδα παραμένει χαμηλή και η ηλικία έναρξης του εμβολιασμού είναι σημαντικά μεταγενέστερη από τη συνιστώμενη ηλικία. Αναδεικνύεται η ανάγκη για περαιτέρω ενημέρωση του πληθυσμού για την αναγκαιότητα, την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια του εμβολίου, από τους επαγγελματίες υγείας και τους αρμόδιους φορείς.

E-POSTERS

Παρασκευή 10 Οκτωβρίου 2025

13.30-14.00 e - POSTER SESSION

Παρουσίαση Αναρτημένων Ανακοινώσεων

Προεδρείο: Ν. Παπαθανασοπούλου, Α. Χαρίτου

ΕΡ01 ΕΠΙΣΤΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Παναγιώτα Παρασκευοπούλου

Παιδιάτρος, Κέντρο Υγείας Ραφήνας, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών “Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας”, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εισαγωγή: Ως επισιτιστική ανασφάλεια ορίζεται η περιορισμένη ή αβέβαιη διαθεσιμότητα διατροφικά επαρκών τροφίμων ή η περιορισμένη ικανότητα απόκτησης τροφίμων με κοινωνικά αποδεκτούς τρόπους. Οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες όπως οι γυναίκες, τα παιδιά, οι σεξουαλικές μειονότητες, οι μετανάστες κ.α. βιώνουν επισιτιστική ανασφάλεια σε μεγαλύτερο βαθμό και πιο συχνά.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αναδείξει ότι οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες βιώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό και έκταση, επισιτιστική ανασφάλεια σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό.

Υλικό/ Μέθοδος: Για τον σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκε αναζήτηση από 1990 έως 2024, σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων (Pubmed, Scopus, Google Scholar) για βιβλιογραφικά άρθρα, ερευνητικές μελέτες, συστηματικές ανασκοπήσεις, μεταanalύσεις, καθώς και διενθεις και ελληνικούς οργανισμούς (WHO, FAO, WFP, UNICEF, AAP, ΕΛΣΤΑΤ) με λέξεις- κλειδιά επισιτιστική ανασφάλεια, παιδιά, έφηβοι, γυναίκες, αναπηρία, μειονότητες.

Αποτελέσματα: Μελετήθηκαν 23 άρθρα. Διαπιστώθηκε ότι οι κοινωνικές ομάδες που πλήττονται περισσότερο είναι αυτές με τις υψηλότερες απαιτήσεις, όπως τα μικρά παιδιά, οι

γυναίκες, οι έγκυες και οι θηλάζουσες, οι μονογονεϊκές οικογένειες και οι χρόνιοι ασθενείς (ιδιαίτερα άτομα με HIV/AIDS και φυματίωση). Ο επιπολασμός της επισιτιστικής ανασφάλειας είναι σταθερά αυξημένος για όλες τις φυλετικές/εθνοτικές υποομάδες. Επίσης, εκτιμάται ότι είναι περίπου 55-70% σε ασθενείς με καρκίνο και χαμηλό εισόδημα καθώς και μεταξύ των νεαρών ενηλίκων που επιβιώνουν από καρκίνο. Μια ανάλυση δείχνει ότι οι οικογένειες παιδιών με διαταραχή φάσματος αυτισμού και συνυπάρχουσες νοητικές αναπηρίες έχουν διπλάσιες πιθανότητες να βιώσουν επισιτιστική ανασφάλεια από τις οικογένειες παιδιών χωρίς αναπηρία. Οι έφηβοι και οι φοιτητές επηρεάζονται βαθιά από την επισιτιστική ανασφάλεια, με υψηλότερα ποσοστά μεταξύ εκείνων που αντιμετωπίζουν ήδη εγγενείς προκλήσεις (π.χ. γονείς, μετανάστες, LGBTQ). Μια μελέτη στον πληθυσμό της Αττικής, διαπίστωσε ότι η επισιτιστική ανασφάλεια σχετίζεται με το γυναικείο φύλο, αναπηρία, LGBTQ κοινότητα, ανεργία, διαβίωση κάτω από το όριο της φτώχειας, μακροχρόνια εξάρτηση από τα ναρκωτικά.

Συμπεράσματα: Επισημαίνεται η ανάγκη πολιτικής δράσης και στοχευμένων δράσεων για ενίσχυση των υγειονομικών δομών, εξάλειψη ανισοτήτων ώστε να διασφαλιστεί η επισιτιστική ασφάλεια των ευάλωτων ομάδων.

ΕΡ02 ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΤΙΓΜΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΣΤΑ LGBTQ+ ΑΤΟΜΑ

Μαρία Εμμανουέλα Κουτρομπιά

Ψυχολόγος - Νευροψυχολόγος, MSc & Γνωσιακή Συμπεριφορική Ψυχοθεραπεύτρια, MSc, Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα

Εισαγωγή: Η ψυχική υγεία των LGBTQ+ ατόμων επηρεάζεται σημαντικά από τις κοινωνικές διακρίσεις και το στίγμα που αντιμετωπίζουν καθημερινά, ιδιαίτερα κατά την εφηβεία και την πρώιμη ενηλικίωση. Μελέτες έχουν δείξει πως η έκθεση στο στίγμα συνδέεται με αυξημένα επίπεδα άγχους και κατάθλιψης, καθώς και με μεγαλύτερη πιθανότητα ανάπτυξης αυτοκτονικών σκέψεων ή συμπεριφορών. Ωστόσο, η κοινωνική υποστήριξη και η ύπαρξη ασφαλών χώρων φαίνεται να μετριάζουν αυτούς τους κινδύνους.

Σκοπός: Η μελέτη έχει ως στόχο να εξετάσει τον αντίκτυπο των κοινωνικών διακρίσεων στην ψυχική υγεία των LGBTQ+ ατόμων και να αναδείξει την ανάγκη παρεμβάσεων σε κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο.

Υλικό-Μέθοδος: Η μελέτη βασίζεται σε ανάλυση δεδομένων και ερευνών από τις ΗΠΑ, την Ευρώπη και την Ελλάδα, που αφορούν τις εμπειρίες και την ψυχική υγεία των LGBTQ+ ατόμων. Συγκεκριμένα, μελετήθηκαν 18 άρθρα. Η αναζήτηση της βιβλιογραφίας πραγματοποιήθηκε σε βάσεις δεδομένων όπως PubMed, Jama Network και ResearchGate, χρησιμοποιώντας λέξεις-κλειδιά σχετικά με την ψυχική υγεία, το στίγμα και την αυτοκτονικότητα των LGBTQ+ ατόμων. Η αναζήτηση περιλάμβανε άρθρα από το 2015 έως το 2025, με στόχο την παράθεση πρόσφατων δεδομένων.

Αποτελέσματα: Τα στοιχεία δείχνουν ότι το κοινωνικό στίγμα και οι διακρίσεις σχετίζονται με αυξημένα ποσοστά άγχους, κατάθλιψης και αυτοκτονικών τάσεων στην LGBTQ+ κοινότητα και συγκεκριμένα, το 54-60% αναφέρουν κατάθλιψη, το 67-73% άγχος, το 39% σκέψεις αυτοκτονίας και το 12-14% απόπειρες αυτοκτονίας. Εντούτοις, η αποδοχή και η υποστήριξη από το κοινωνικό περιβάλλον φαίνεται να μειώνουν τις αρνητικές αυτές επιπτώσεις.

Συμπεράσματα: Η ανάγκη για παρεμβάσεις σε κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο είναι εμφανής, προκειμένου να βελτιωθεί η ψυχική υγεία και η ποιότητα ζωής των LGBTQ+ ατόμων. Επιπλέον, η ενημέρωση και η αποδοχή από το κοινωνικό περιβάλλον αποτελούν βασικούς παράγοντες για τη μείωση του στίγματος και την προαγωγή της ψυχικής ευεξίας.

EP03 AI GENERATED FRIENDS- AI GENERATED CRUSHES

Παρασκευή Νίκου, Καλλιόπη Μπάρδου

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών "Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας", Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Ιατρικής

Εισαγωγή: Οι εξελίξεις στην Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) έχουν καταστήσει εφικτή τη δημιουργία συναισθηματικών δεσμών ανθρώπων με ψηφιακές οντότητες μέσα από πλατφόρμες chatbots. Οι χρήστες συνάπτουν φιλίες, σχέσεις και ακόμη και «γάμους» με AI avatars, μετατοπίζοντας τα όρια μεταξύ ανθρώπινης και μηχανικής συναισθηματικής εμπλοκής. Το φαινόμενο των AI-generated crushes και φίλων αποτελεί μια νέα μορφή ψηφιακής πραγματικότητας και ένα νέο είδος συναισθηματικής σύνδεσης που εγείρει κοινωνικές, ηθικές και ψυχολογικές προκλήσεις.

Σκοπός: Η εργασία διερευνά το φαινόμενο των τεχνητά παραγόμενων φιλικών και ρομαντικών σχέσεων, την ιστορική του εξέλιξη, τους λόγους προσκόλλησης των ανθρώπων σε μη-ανθρώπινες οντότητες και τα όρια μεταξύ ψευδαίσθησης και αυθεντικής εμπλοκής.

Μέθοδος: Χρησιμοποιήθηκαν οι βάσεις δεδομένων PubMed, Google Scholar, Springer για την άντληση πληροφοριών από 9/3 έως 15/5, με λέξεις-κλειδιά: φίλια, crushes, ρομαντικές σχέσεις, chatbots, εφαρμογές AI, τεχνοοικειότητα, συναισθηματική προσκόλληση, AI friends, AI crushes. Εξετάστηκαν επίσης δημοσιογραφικές πηγές (CNN, NYPost, DutchReview, People) και πολιτισμικά παραδείγματα (Her, LovePlus, Black Mirror).

Αποτελέσματα: Μετά από αποκλεισμό αρκετών ερευνών, οι συγγραφείς κατέληξαν σε ένα πλήθος 30 πηγών. Οι AI-generated friends and crushes αποτελούν μια πραγματικότητα που είναι ευρέως διαδεδομένη στην Αμερική, στην Ιαπωνία που θεωρείται γενέτειρα του φαινομένου και ακολουθεί η Αυστραλία. Στην Ελλάδα δεν έχει διαδοθεί εκτενώς αλλά πολλοί νέοι τείνουν να χρησιμοποιούν πλήθος AI εφαρμογών-chatbots και να επικοινωνούν με εικονικές οντότητες για ποικίλους λόγους.

Συμπεράσματα: Οι σχέσεις με την AI δεν είναι απλώς τεχνολογικό φαινόμενο αλλά ψυχοκοινωνικό σύμπτωμα. Η ανάγκη συντροφικότητας εκφράζεται μέσα από φανταστικές και προσωποποιημένες αλληλεπιδράσεις με μηχανές. Απαιτείται εμβάθυνση στην ηθική και την εκπαίδευση γύρω από αυτές τις σχέσεις ώστε να διασφαλιστεί η ψυχική ευημερία και ο ψηφιακός αναστοχασμός των ατόμων.

EP04 ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΗΛΕΚΤΡΟΜΑΓΝΗΤΙΚΗΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Κυριακή Μωραΐτου

Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Ιατρικής, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

Εισαγωγή: Η ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής δραστηριότητας του σύγχρονου ανθρώπου, καθώς συναντάται τόσο σε ιατρικές υπηρεσίες, όπως οι διαγνωστικές εξετάσεις και η ακτινοθεραπεία, όσο και σε συσκευές που διευκολύνουν τη ζωή, όπως το κινητό τηλέφωνο και άλλες οικιακές ηλεκτρικές συσκευές. Την ίδια στιγμή, ο παιδικός καρκίνος εμφανίζει αυξητικές τάσεις, γεγονός που προκαλεί ανησυχία και εντείνει το επιστημονικό ενδιαφέρον για πιθανή σύνδεση ανάμεσα στην ακτινοβολία και την εμφάνιση της νόσου. Ο παιδικός καρκίνος δεν επηρεάζει μόνο τη λειτουργικότητα του ατόμου, αλλά επιδρά καθοριστικά και στην καθημερινή ζωή και την ψυχολογική και σωματική υγεία τόσο των παιδιών όσο και των οικογενειών τους, που συχνά βιώνουν υψηλά επίπεδα άγχους και κατάθλιψης.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της πιθανής συσχέτισης μεταξύ της έκθεσης σε ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία και της εμφάνισης παιδικού καρκίνου, καθώς

και η ανάδειξη προληπτικών και θεραπευτικών στρατηγικών που εφαρμόζονται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Υλικό/ Μέθοδος: Για την εκπόνηση της μελέτης πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας, από τον Απρίλιο του 2022 έως τον Αύγουστο του 2023, από τις βάσεις δεδομένων Pubmed και Google Scholar με τις εξής λέξεις κλειδιά: παιδικός καρκίνος, ηλεκτρονική ραδιενέργεια, λεύκωμα. Συμπεριλήφθηκαν οι έρευνες που αφορούσαν τις επιδράσεις της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας σε παιδιά και εφήβους, καθώς και σε εγκύους κατά τη διάρκεια διαγνωστικών εξετάσεων.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, αν και η ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία είναι πανταχού παρούσα σε πολλές εκφάνσεις της καθημερινότητας, η επιστημονική κοινότητα εκφράζει ανησυχία για τις πιθανές επιπτώσεις της στην υγεία των παιδιών. Οι μελέτες αναδεικνύουν συσχετίσεις μεταξύ της χρήσης κινητών τηλεφώνων, ασύρματων συσκευών και σταθμών βάσης με αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης παιδικού καρκίνου, χωρίς ωστόσο να έχουν εξαχθεί οριστικά και αδιάσειστα συμπεράσματα.

Συμπεράσματα: Τα συμπεράσματα έδειξαν ότι απαιτείται περαιτέρω έρευνα για την εκτίμηση των μακροχρόνιων επιδράσεων της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας, ειδικά στα παιδιά και τους εφήβους που βρίσκονται σε κρίσιμη αναπτυξιακή φάση. Σημαντικό ερευνητικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η μελέτη της αθροιστικής έκθεσης σε πολλαπλές συσκευές στο οικιακό περιβάλλον, καθώς και η διερεύνηση των επιδράσεων φυσικών πηγών ακτινοβολίας, όπως το ραδόνιο. Η ανάπτυξη στρατηγικών πρόληψης και έγκαιρων θεραπευτικών παρεμβάσεων είναι απαραίτητη για την προστασία της παιδικής υγείας.

ΕΡ06 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ SOCIAL MEDIA ΚΑΙ Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΠΟΥ ΑΣΚΟΥΝ ΣΤΗΝ GENERATION Z

Γκουντρομπής Κωνσταντίνος, Σκουντάκης Λάμπρος

Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας (Πρόγραμμα MSc) – Τμήμα Ιατρικής, Αθήνα

Εισαγωγή: Η αναγκαιότητα για επικοινωνία ανέκαθεν αποτελούσε κινητήρια δύναμη για την εξέλιξη του ανθρώπου. Από τις τοιχογραφίες έως τη δημιουργία του τηλεφώνου, κάθε προσπάθεια του για να εξαλείψει την απόσταση τον έφερνε πιο κοντά στο στόχο του. Το επόμενο μεγάλο βήμα ήταν τα «μέσα κοινωνικής δικτύωσης» που πρόσφεραν στο άτομο έναν κόσμο γεμάτο ευκαιρίες, αλλά και κινδύνους. Η επαφή με την νέα τεχνολογία έφερε μαζί και ραγδαίες επιπτώσεις στους χρήστες της και ειδικότερα σε εφήβους και παιδιά.

Σκοπός: Πρωταρχικός σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η ανάδειξη των πυλώνων, στους οποίους πάνω οφείλεται η επιτυχία των Social Media. Επιπλέον, στοχεύει στη διερεύνηση των επιπτώσεων τόσο από το χρόνο χρήσης οθονών, όσο και από τους τρόπους που οι νέοι επηρεάζονται από influencers και διαδικτυακές κοινότητες.

Υλικό – Μέθοδος: Η μελέτη διεξήχθη τη περίοδο Μαρτίου – Μαΐου του 2025 με βάσεις δεδομένων το PubMed, το ScienceDirect και το Google Scholar. Για τη συλλογή των πληροφοριών χρησιμοποιήθηκαν λέξεις-κλειδιά όπως digital fatigue, generation Z, screen time, influencers, social media, communities.

Αποτελέσματα: Μετά την μελέτη 50 επιστημονικών ερευνών και άρθρων από το 2016 έως το 2025 εκ των οποίων τα 21 θεωρήθηκαν κατάλληλα, αντλήθηκαν οι παρακάτω πληροφορίες. Το εθιστικό περιεχόμενο – εικόνες, βίντεο, influencers και communities – ωθεί στην υπέρμετρη χρήση τους αλλά και στη διαμόρφωση συμπεριφορών, ιδιαίτερα σε παιδιά και εφήβους. Η πολύωρη και καθημερινή χρήση επηρεάζει σημαντικά τη ψυχική και σωματική υγεία τους, με αποτέλεσμα να καθίσταται επιτακτική ανάγκη η ενημέρωση αλλά και η καλύτερη κατανόηση του εν λόγω φαινομένου.

Συμπεράσματα: Η πρόληψη, η ενημέρωση και η ορθή αντιμετώπιση των καταστρεπτικών

επιπτώσεων είναι απαραίτητα για την ορθή αξιοποίηση των social media και την ενίσχυση της ψηφιακής παιδείας. Οι φωνές των ειδικών, των γονιών και των παιδιών πρέπει να ακουστούν και μέσω αυτών να δοθεί η ευκαιρία για τη δημιουργία ενός υγιούς, ασφαλούς και δημιουργικού ψηφιακού περιβάλλοντος. Έτσι, θα επιτευχθεί ο πρωταρχικός στόχος της τεχνολογίας: Η οικοδόμηση γεφυρών ανάμεσα σε κόσμους και όχι η αλλοίωση των χρηστών της.

ΕΡ07 Η ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ ΜΕ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΖΩΗΣ (Δ.Ζ) ΩΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΨΥΧΟΔΡΑΣΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΣΕ ΕΦΗΒΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

Θεοδώρα Συριοπούλου¹, Θεόδωρος Σεργεντάνης^{1,3}, Ναϊρ - Τώνια Βασιλάκου^{1,4}, Κυριακούλα Μερράκου^{1,2}

¹ΠΜΣ, Δημόσια Υγεία, Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας - Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

²Καθηγήτρια Αγωγής και Προαγωγής Υγείας - Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

³Επίκουρος Καθηγητής Επιδημιολογίας - Μεθοδολογίας της Έρευνας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

⁴Καθηγήτρια Διατροφής Ειδικών Ομάδων και Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Η πρόληψη της χρήσης ψυχοδραστικών ουσιών στους εφήβους αποτελεί κρίσιμο ζήτημα για τη Δημόσια Υγεία καθώς η χρήση επηρεάζει σημαντικά την υγεία, την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη και τη μελλοντική τους εξέλιξη. Στην Ευρώπη, 13% των εφήβων ηλικίας 15-16 ετών (14% αγοριών και 12% κοριτσιών) έχουν κάνει χρήση παράνομων ψυχοδραστικών ουσιών έστω και μια φορά στη ζωή τους ενώ στην Ελλάδα τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 12,93% (14,26% αγοριών και 11,77% κοριτσιών), με την κάνναβη να είναι η πιο συχνά χρησιμοποιούμενη ουσία (ESPAD, 2024). Η Αγωγή Υγείας με ΔΖ στο σχολείο αποτελεί μια εκπαιδευτική διαδικασία που βοηθά στην συναισθηματική και ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των μαθητών και στην προαγωγή της σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής τους ευεξία.

Σκοπός: Η ανάδειξη της σημασίας των Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας με ΔΖ στην πρόληψη έναρξης ψυχοδραστικών ουσιών στο σχολείο.

Υλικό-Μέθοδος: Εκπονήθηκε ενδελεχής ανασκόπηση της εμπειρικής διεθνούς βιβλιογραφίας δημοσιευμένης τα έτη 2020-2024, που αφορούσαν Προγράμματα Αγωγής Υγείας με ΔΖ σε εφήβους μαθητές για την πρόληψη χρήσης ψυχοδραστικών ουσιών. Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε στις βάσεις δεδομένων PubMed, Scopus, Web of Science κατά το διάστημα Νοέμβριος 2024– Ιανουάριος 2025. Ως λέξεις-κλειδιά χρησιμοποιήθηκαν: drug prevention programs, adolescents, substance abuse, life skills education, school-based interventions.

Αποτελέσματα: Στην μελέτη συμπεριλήφθηκαν 14 έρευνες που αναφέρονταν σε προγράμματα αγωγής υγείας με ΔΖ σε ομάδα με την βιωματική μέθοδο εκπαίδευσης όπου οι έφηβοι μαθητές εκπαιδεύονταν στην αναγνώριση των ικανοτήτων τους, στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους, στη θέσπιση ρεαλιστικών στόχων, στη διαχείριση του στρες, στην λήψη αποφάσεων, στην επίλυση προβλημάτων, σε δεξιότητες επικοινωνίας και στην επίλυση συγκρούσεων. Η πίεση από συνομηλίκους για δοκιμή ψυχοδραστικών ουσιών συσχετίζεται με την ανάγκη των εφήβων για αποδοχή και κοινωνική ένταξη και εντείνεται όπου απουσιάζουν κοινωνικά υποστηρικτικά δίκτυα ή όταν οι μαθητές βιώνουν κοινωνικό αποκλεισμό και περιθωριοποίηση. Οι περισσότερες παρεμβάσεις ήταν αποτελεσματικές στην ενίσχυση της αυτογνωσίας, της ψυχικής ανθεκτικότητας, στην ενθάρρυνση της συναισθηματικής νοημοσύνης και αυτορρύθμισης, στην αντίσταση στην πίεση της παρέας και στη διαμόρφωση προστατευτικών συμπεριφορών υγείας έναντι των ψυχοδραστικών ουσιών.

Συμπεράσματα: Η συστηματική εφαρμογή προγραμμάτων Αγωγής Υγείας που ενσωματώνουν την καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής και τη βιωματική μάθηση μπορεί να μειώσει τον κίνδυνο των εφήβων μαθητών στη χρήση ψυχοδραστικών ουσιών.

14.15-15.00 **e- POSTER SESSION**
Παρουσίαση Αναρτημένων Ανακοινώσεων
Προεδρείο: Ν. Σεργεντάνης, Χ. Σαρίδου

ΕΡ08 ΤΟ ΣΤΙΓΜΑ ΤΗΣ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ: ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ

Θεοδώρα Συριοπούλου¹, Ναΐρ-Τώνια Βασιλάκου^{1,2}

¹ΓΠΜΣ, Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας - Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

²Καθηγήτρια Διατροφής Ειδικών Ομάδων και Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Το στίγμα της παχυσαρκίας ορίζεται ως η κοινωνική υποτίμηση των ατόμων με βάση το υπερβολικό σωματικό βάρος, που οδηγεί σε αρνητικές συμπεριφορές, στερεότυπα, προκαταλήψεις και διακρίσεις. Εκδηλώνεται εξωτερικά μέσω δημοσίου στίγματος και εσωτερικά μέσω εσωτερίκευσης μεροληψίας βάρους (Weight Bias Internalization – WBI) και αυτοστιγματισμού, με τους παχύσαρκους εφήβους να είναι ιδιαίτερα επιρρεπείς στις επιπτώσεις του.

Σκοπός: Η ανάλυση των διαφόρων εκδηλώσεων του στίγματος της παχυσαρκίας στους υπέρβαρους και παχύσαρκους εφήβους, καθώς και των συνεπειών του, και η υπογράμμιση της σημασίας του περιορισμού του.

Υλικό-Μέθοδος: Για την εκπόνηση της βιβλιογραφικής ανασκόπησης χρησιμοποιήθηκαν οι βάσεις δεδομένων PubMed, Scopus και Google Scholar. Συλλέχθηκαν και μελετήθηκαν έρευνες και άρθρα γραμμένα στα αγγλικά, δημοσιευμένα τη δεκαετία 2014–2024, που αφορούν στην εφηβική παχυσαρκία και τις επιπτώσεις της, ως βάση για τη διερεύνηση της σύνδεσης μεταξύ της παχυσαρκίας και του σχετικού στίγματος. Η αναζήτηση των άρθρων έγινε από Απρίλιο έως και Ιούλιο του 2024, με λέξεις-κλειδιά: obesity, obesity stigma, weight stigma, adolescents.

Αποτελέσματα: Συνολικά μελετήθηκαν 22 άρθρα. Το 25% έως 50% των εφήβων έχουν υποστεί διακρίσεις. Οι υπέρβαροι και παχύσαρκοι έφηβοι είναι πιο επιρρεπείς στο να βιώσουν εκφοβισμό σε σύγκριση με τους συνομηλίκους τους με υγιές βάρος, και αυτές οι επιπτώσεις μπορεί να ξεκινήσουν σε πολύ μικρή ηλικία. Οι έρευνες έχουν δείξει ότι η έμμεση προκατάληψη μεταξύ των γονέων, των δασκάλων και των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης μπορεί να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο οι έφηβοι αντιλαμβάνονται τις σωματικές, κοινωνικές και ακαδημαϊκές τους ικανότητες. Το ψυχοκοινωνικό στρες που συνδέεται με την αύξηση βάρους επιδεινώνεται από το στίγμα του βάρους, με επιζήμια επίδραση στην ψυχι-

κή ευημερία των εφήβων. Το WBI μπορεί να οδηγήσει σε συναισθήματα ντροπής και χαμηλής αυτοεκτίμησης, σε αρνητική αυτοαξιολόγηση και υιοθέτηση επιβλαβών συμπεριφορών, όπως υπερκατανάλωση τροφής, ανθυγιεινές πρακτικές διαχείρισης βάρους, ανορθόδοξες μεθόδους για μείωση βάρους και σωματική αδράνεια.

Συμπεράσματα: Το στίγμα της παχυσαρκίας είναι ένα θέμα παγκόσμιας υγείας και χρήζει καταπολέμησης μέσω παρεμβάσεων που να απευθύνονται τόσο στους ίδιους τους εφήβους όσο και στις πηγές του στίγματος.

EP09 GEN Z BURNOUT, DOOMSCROLLING, ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ (DIGITAL FATIGUE)

Κωνσταντίνος Γκουντρουμπής^{1,2}, Λάμπρος Σκουντάκης¹

¹Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών “Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας”, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Κέντρο Ψυχικής Υγείας Λάρισας

²Ψυχολόγος της Κινητής Μονάδας Παίδων & Εφήβων ν. Λάρισας

Εισαγωγή: Το Doomscrolling μπορεί να χαρακτηριστεί ως η ασταμάτητη κατανάλωση κακών ειδήσεων μέσω των social media, κάτι που οδηγεί το άτομο να πιστεύει πως ο κόσμος είναι κυρίως εχθρικός και γεμάτος κινδύνους. Καταστροφές, θάνατοι, τραγωδίες, συνήθως συμπυκνωμένα σε ολιγόλεπτα βίντεο, παρακολουθούνται συνεχώς, ξανά και ξανά. Προκύπτουν ερωτήματα σχετικά με το τι προκαλεί αυτό το φαινόμενο, πόσο επιβλαβές είναι και γιατί οι χρήστες δυσκολεύονται να σταματήσουν.

Σκοπός: Να διερευνηθεί κατά πόσο το διαδίκτυο επηρεάζει τη γλώσσα και την ψυχική υγεία μας, καθώς και τις επιπτώσεις στο σώμα μας λόγω της συνεχούς χρήσης. Επίσης, να παρουσιαστούν τα μέτρα που έχουν ληφθεί σε διεθνές επίπεδο και στην Ελλάδα για τον περιορισμό της αλόγιστης χρήσης κινητών και social media.

Υλικό – Μέθοδος: Η εργασία βασίστηκε σε επιστημονικές δημοσιεύσεις και άρθρα από PubMed, Google Scholar και ScienceDirect, καθώς και σε έγκυρα διεθνή ειδησεογραφικά μέσα όπως The Guardian, The Times, ERT News και News247. Η συλλογή του υλικού πραγματοποιήθηκε μέσω αναζήτησης με λέξεις-κλειδιά όπως «Gen Z, doomscrolling, digital burnout, digital fatigue, social media, screen time» κατά την περίοδο Μαρτίου–Μαΐου 2025.

Αποτελέσματα: Μετά από εκτενή ανασκόπηση, επιλέχθηκαν 21 άρθρα ως βάση για την παρουσίαση. Οι συνεχείς κακές ειδήσεις, ο όγκος της πληροφορίας που οδηγεί σε παραπληροφόρηση και η επιδείνωση της εικόνας σώματος σε πολλούς ανθρώπους είναι μερικά από τα ζητήματα που έχουν προκύψει ή επιδεινωθεί λόγω της υπερβολικής χρήσης των social media.

Συμπεράσματα: Η συνεχής ενασχόληση με τα social media επηρεάζει άμεσα την ψυχολογία της Gen Z. Νέες, αμφιβόλου εγκυρότητας πληροφορίες εισβάλλουν συνεχώς στις οθόνες τους, με αποτέλεσμα πολλές χώρες, μαζί και η Ελλάδα, να λαμβάνουν μέτρα για να μειώσουν τον χρόνο που οι νεότεροι περνούν μπροστά από οθόνες και να προάγουν την ψυχική ευεξία.

EP10 ΑΠΟΔΟΧΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΠΡΩΤΕΪΝΗΣ ΑΠΟ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥΣ

Βαλέρια-Ελένη Πολάντζα¹, Αγνή-Μαρία Παπαδοπούλου¹, Θεόδωρος Σεργεντάνης²

Τμήμα Ιατρικής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

¹Διαιτολόγος-Διατροφολόγος, BSc, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Π.Μ.Σ. «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας»

²Επίκουρος Καθηγητής Επιδημιολογίας και Μεθοδολογίας της Έρευνας, M.D. Ph.D., F.A.C.E.

Εισαγωγή: Οι εναλλακτικές πηγές πρωτεϊνών αποτελούν τρόφιμα υψηλής περιεκτικότητας σε πρωτεΐνη που προέρχονται από μη συμβατικές πηγές, όπως ζωικά κύτταρα, μονοκύτταρους οργανισμούς, βρώσιμα αρθρώποδα, αλλά και φυτικά ή μικροβιακά συστατικά – μεταξύ αυτών τα όσπρια, η σόγια, τα άλγη, οι μυκοπρωτεΐνες και το καλλιεργημένο κρέας. Τα τελευταία χρόνια, οι πηγές αυτές αναγνωρίζονται παγκοσμίως ως βιώσιμες λύσεις με θετικές επιδράσεις στην υγεία, το περιβάλλον και την ευημερία των ζώων. Παρόλο που το ενδιαφέρον των καταναλωτών αυξάνεται συνεχώς, υπάρχουν περιορισμένα δεδομένα σχετικά με την αποδοχή τους από παιδιά και εφήβους.

Σκοπός: Η παρούσα μελέτη στοχεύει στη διερεύνηση της αποδοχής των εναλλακτικών πηγών πρωτεϊνών από παιδιά και εφήβους, καθώς και των παραγόντων που οδηγούν στην απόρριψή τους.

Υλικό – Μέθοδος: Η βιβλιογραφική ανασκόπηση βασίστηκε σε αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων ScienceDirect και Google Scholar για το χρονικό διάστημα Μαΐου–Ιουνίου 2025. Επιλέχθηκαν πρόσφατα άρθρα που κρίθηκαν τα πιο αντιπροσωπευτικά βάσει θεματολογίας και συνάφειας με τον πληθυσμό στόχο. Οι λέξεις-κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν ήταν: “alternative protein sources”, “attitudes”, “acceptance”, “children”, “adolescents”.

Αποτελέσματα: Μετά από αποκλεισμό πλήθους ερευνών, οι ερευνητές κατέληξαν σε 5 άρθρα που έκριναν κατάλληλα. Η αποδοχή των εναλλακτικών πηγών πρωτεΐνης από παιδιά και εφήβους ποικίλει ανάλογα με το είδος. Στην Ολλανδία, τα φυτικά υποκατάστατα κρέατος ήταν πιο αποδεκτά όταν προσομοίαζαν αισθητηριακά με το συμβατικό κρέας. Στη Γερμανία και τη Σιγκαπούρη, το καλλιεργημένο κρέας προτιμήθηκε σε σχέση με τα βρώσιμα αρθρώποδα, ενώ στη Δανία, οι νεαροί προτίμησαν μπισκότα συγκριτικά με άλλα προϊόντα, όπως φαλάφελ. Στην Ιταλία, τα προϊόντα με άλγη απορρίφθηκαν κυρίως λόγω χρώματος. Βασικό εμπόδιο στην διάθεση δοκιμής αναδείχθηκε η νεοφοβία τροφίμων.

Συμπεράσματα: Η ενίσχυση της αποδοχής εναλλακτικών πρωτεϊνών στις νεαρές ηλικίες προϋποθέτει διατροφική εκπαίδευση παιδιών, εφήβων και γονέων. Η συστηματική ευαισθητοποίηση εντός του σχολικού περιβάλλοντος, με έμφαση στη βιωσιμότητα και την εξοικείωση με νέα τρόφιμα, μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση θετικότερης στάσης απέναντι σε καινοτόμες διατροφικές πηγές.

ΕΡ11 ΠΟΛΥΣΥΝΤΡΟΦΙΚΟΤΗΤΑ: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Αικατερίνη Γκρίτζαλη, Μαρία Ντάσιου, Θεόδωρος Σεργεντάνης
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ιατρική Σχολή, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ‘Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας’

Εισαγωγή: Η πολυσυντροφικότητα αποτελεί ένα φαινόμενο το οποίο συνοδεύεται από παρανοήσεις και μύθους. Αναφέρεται στη δημιουργία πολλών σχέσεων χωρίς αποκλειστικότητα, οι οποίες μπορεί να είναι ρομαντικές ή/και σεξουαλικές, με την πλήρη συναίνεση όλων των εμπλεκόμενων. Οι ρίζες της εντοπίζονται στις πρώιμες ανθρώπινες κοινωνίες και εκτείνονται μέχρι και σήμερα.

Σκοπός: Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση του πολυπαραγοντικού φαινομένου της πολυσυντροφικότητας, ιδιαίτερα μέσα από τις έννοιες που αυτή περιλαμβάνει, όπως πολυπιστία, solo-πολυσυντροφικότητα, μετασύντροφος κ.α. Επιπλέον, στοχεύει στην ενημέρωση, την απομυθοποίηση και την ανάδειξη της ανάγκης για κοινωνική και θεσμική αναγνώριση του φαινομένου.

Μέθοδος: Η εργασία βασίστηκε στην ανασκόπηση της βιβλιογραφίας στις βάσεις δεδομένων PubMed, YouGov, Google Scholar, με τις λέξεις-κλειδιά “polyamorous”, από 15 Ιανουαρίου έως 15 Μαΐου. Επίσης, χρησιμοποιήθηκαν βίντεο, συνεντεύξεις και μαρτυρίες πολυσυντροφικών ανθρώπων.

Αποτελέσματα: Χρησιμοποιήθηκαν 49 αναφορές από την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία. Από αυτές, σημειώθηκε ανοδική τάση των πολυσυντροφικών σχέσεων, κυρίως στις νεαρές ηλικίες, για ποικίλους λόγους, παρά την κοινωνική αποδοκιμασία που παρατηρείται συχνά (στίγμα, πολυφοβία). Σχετικά με τα συναισθήματα των πολυσυντροφικών ατόμων, ανευρίσκονται περιορισμένες έρευνες με αντικρουόμενα αποτελέσματα. Όσον αφορά στο νομικό πλαίσιο, αυτό διαφέρει από χώρα σε χώρα.

Συμπεράσματα: Η πολυσυντροφικότητα αποτελεί δύσκολο στην κατανόηση φαινόμενο. Οι σχέσεις δεν μπορούν να έχουν κτητικότητα, επιβολή ή περιορισμούς παρά μόνο από τα άτομα που τις συγκροτούν. Η προσέγγιση της πολυσυντροφικότητας με ενσυναίσθηση, κατανόηση και κατάλληλη ενημέρωση μπορεί να συμβάλει στην ομαλή ένταξη των ατόμων αυτών στην κοινωνία.

EP12 Ο ΓΟΝΕΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΣΤΗΝ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΤΡΟΦΗΣ

Γεωργία Βασσάλου

Ψυχολόγος, MSc Κέντρο Ημέρας Διαταραχών Πρόσληψης Τροφής «Ελπιζώ» - ΕΠΑΨΥ, Αθήνα

Εισαγωγή: Η ψυχογενής ανορεξία είναι μια ψυχική διαταραχή που χαρακτηρίζεται από την χαμηλή πρόσληψη τροφής, τον φόβο αύξησης του βάρους και την διαστρεβλωμένη εικόνα σώματος. Η ψυχογενής ανορεξία εμφανίζεται συνήθως κατά την εφηβεία, περίοδο έντονων βιοψυχοκοινωνικών αλλαγών και διαμόρφωσης ταυτότητας, με επικράτηση 0,3% στους εφήβους· η επικράτηση εκτιμάται στο 5,7% για τα κορίτσια και στο 1,2% για τα αγόρια. Η οικογένεια, και ειδικότερα οι γονείς, αποτελούν βασικό κομμάτι του βιοψυχοκοινωνικού μοντέλου που επιχειρεί να εξηγήσει την αιτιολογία των διαταραχών πρόσληψης τροφής (ΔΠΤ).

Σκοπός: Στόχος της παρούσας παρουσίασης είναι να αναδειχθεί ο ρόλος που διαδραματίζουν οι γονείς τόσο στην εκδήλωση όσο και στη διατήρηση αυτών των διαταραχών.

Υλικό - Μέθοδος: Για την ανάπτυξη του θέματος πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση σε επιστημονικές βάσεις δεδομένων με λέξεις κλειδιά: parents, eating disorders, adolescence, etiology, maintaining factors.

Αποτελέσματα: Μέσα από τα ευρήματα, διαπιστώνεται ότι οι γονείς επηρεάζουν καθοριστικά τόσο την εικόνα σώματος που θα σχηματίσει ο έφηβος όσο και τις αντιλήψεις του σχετικά με το φαγητό με μικρές έως μέτριες επιδράσεις και σημαντική ετερογένεια μεταξύ μελετών και πλαισίων. Η δυσφορία που συχνά βιώνει ο έφηβος για το σώμα του μπορεί να οδηγήσει σε περιοριστικές συμπεριφορές, όπως η μείωση της ποσότητας και της ποικιλίας της τροφής, οι οποίες ενδέχεται να εξελιχθούν σε ΔΠΤ. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι ίδιοι οι γονείς ως πρότυπα. Η στάση που οι ίδιοι έχουν απέναντι στο σώμα τους, αλλά και οι διατροφικές τους συμπεριφορές, επηρεάζουν άμεσα τα παιδιά τους. Επιπλέον, τα σχόλια που εκφράζουν για την εμφάνιση του εφήβου ή άλλων ανθρώπων συνιστούν παράγοντα κινδύνου για την ανάπτυξη ΔΠΤ.

Συμπεράσματα: Η ενημέρωση και η επιμόρφωση των γονέων σε αυτούς τους τομείς μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην πρόληψη της εμφάνισης των διαταραχών στους εφήβους, αλλά και στην αποτροπή της διατήρησής τους.

ΕΡ13 ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΤΡΙΑΔΑΣ

Μαίρη Μιχελή

Διαιτολόγος – Διατροφολόγος, MSc Κέντρο Ημέρας Διαταραχών Πρόσληψης Τροφής «Ελπιζώ» - Εταιρεία Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ψυχικής Υγείας, Αθήνα

Εισαγωγή: Το Σύνδρομο Γυναικείας Αθλητικής Τριάδας (ΣΓΑΤ) και η Σχετική Ενεργειακή Ανεπάρκεια στον Αθλητισμό (RED-S) αποτελούν σοβαρές καταστάσεις, χαρακτηριζόμενες από χαμηλή ενεργειακή διαθεσιμότητα (ΧΕΔ), εμμηνορροϊκή δυσλειτουργία και μειωμένη οστική πυκνότητα. Ο επιπολασμός των ΣΓΑΤ/RED-S φτάνει έως 80% σε αθλήτριες αντοχής (π.χ. μαραθωνοδρόμους) και 67% σε αισθητικά αθλήματα (π.χ. χορεύτριες). Η εφηβεία αποτελεί κρίσιμη περίοδο για παρέμβαση καθώς κορυφώνεται η ανάπτυξη οστικής μάζας.

Σκοπός: Η παρούσα ανασκόπηση έχει σκοπό την αποτύπωση των χαρακτηριστικών και της αποτελεσματικότητας των διατροφικών παρεμβάσεων σε έφηβες και νεαρές ενήλικες αθλήτριες με ΣΓΑΤ/RED-S, τον προσδιορισμό βέλτιστων στρατηγικών παρέμβασης και την αξιολόγηση των μέτρων εκβάσεων.

Υλικό - Μέθοδος: Από τις 14 έως τις 16 Σεπτεμβρίου 2025 πραγματοποιήθηκε αναζήτηση στη βάση δεδομένων του PubMed και τις πρώτες 50 σελίδες του Google Scholar. Χρησιμοποιήθηκαν λέξεις-κλειδιά όπως: "female athletic triad", "RED-S", "nutritional interventions", "female", "adolescent", "young adults", "athletes", "nutrition", "diet", "intervention", "trial", "BMD", "menstrual disturbances" και "energy availability". Κριτήρια ένταξης αποτέλεσαν ο σκοπός της διατροφικής παρέμβασης για ΣΓΑΤ/RED-S σε γυναίκες αθλήτριες 13-20 ετών. Από τις μελέτες εξήχθησαν δεδομένα για το σχεδιασμό μελέτης, τα χαρακτηριστικά του δείγματος και της παρέμβασης, τα μέτρα έκβασης και τα κύρια ευρήματα.

Αποτελέσματα: Συμπεριλήφθησαν 16 μελέτες παρέμβασης με 1073 γυναίκες αθλήτριες. Παρεμβάσεις που στόχευαν σε αύξηση ενεργειακής πρόσληψης πέτυχαν εμμηνορροϊκή αποκατάσταση σε 58-67% των συμμετεχουσών. Εκπαιδευτικά προγράμματα διατροφής βελτίωσαν σημαντικά τη γνώση (9,7-28%) και την ενεργειακή διαθεσιμότητα. Διεπιστημονικές ομαδικές προσεγγίσεις ανέφεραν 95% μείωση των κατάγμάτων κόπωσης και 94,6% μείωση των ημερών απουσίας από προπονήσεις.

Συμπεράσματα: Οι διατροφικές παρεμβάσεις είναι εξαιρετικά αποτελεσματικές για έφηβες και νεαρές ενήλικες αθλήτριες με ΣΓΑΤ/RED-S. Η έγκαιρη διατροφική παρέμβαση, βασισμένη σε τεκμήρια, για την αποκατάσταση της ενεργειακής πρόσληψης χρειάζεται να αποτελεί κεντρικό θεραπευτικό στόχο στη υγιεινολογική φροντίδα των αθλητριών. Η πρόωπη αναγνώριση, ειδικά κατά την εφηβεία, μπορεί να αποτρέψει μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στην υγεία και να βελτιστοποιήσει την αθλητική απόδοση υποστηρίζοντας την υγιή ανάπτυξη.

ΕΡ14 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Χριστίνα Ζουρνά

Ψυχολόγος, MSc Κέντρο Ημέρας Διαταραχών Πρόσληψης Τροφής «Ελπιζώ» - ΕΠΑΨΥ, Αθήνα

Εισαγωγή : Η εφηβεία αποτελεί κρίσιμη αναπτυξιακή περίοδο για τη διαμόρφωση της αυτοεικόνας και της σχέσης με το σώμα. Στο πλαίσιο της ψηφιακής εποχής, τα κοινωνικά δίκτυα έχουν αναδειχθεί σε βασική πηγή επιρροής, ενισχύοντας συχνά μη ρεαλιστικά πρότυπα σώματος. Διεθνείς έρευνες δείχνουν ότι έως και 70% των εφήβων κοριτσιών αναφέρουν δυσάρεσκα για την εικόνα σώματός τους, έναντι περίπου 40% των αγοριών. Επιπλέον, έφηβοι που προέρχονται από δυτικές κοινωνίες φαίνεται να επηρεάζονται σε μεγαλύτερο βαθμό από τα κυρίαρχα πρότυπα «ιδανικού σώματος» σε σχέση με συνομηλίκους

από μη δυτικά πολιτισμικά πλαίσια.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας εργασίας, μέσα από το πρίσμα της κλινικής εμπειρίας στην ψυχολογική υποστήριξη ατόμων με διαταραχές πρόσληψης τροφής, είναι η διερεύνηση του ρόλου των κοινωνικών δικτύων στη διαμόρφωση της εικόνας σώματος των εφήβων και της πιθανής συσχέτισής τους με την εμφάνιση ή ενίσχυση διαταραχών όπως η ψυχογενής ανορεξία και η βουλιμία.

Υλικό - Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνών που δημοσιεύτηκαν την περίοδο 2015–2024 σε επιστημονικές βάσεις δεδομένων (PubMed, PsycINFO, Scopus), με λέξεις-κλειδιά όπως body image, adolescents, social media, eating disorders. Επιλέχθηκαν ποιοτικές και ποσοτικές μελέτες που εστίαζαν στη σχέση μεταξύ χρήσης κοινωνικών δικτύων και της ψυχολογικής επίπτωσης στην εικόνα σώματος και τη διατροφική συμπεριφορά.

Αποτελέσματα: Η πλειονότητα των μελετών καταδεικνύει σαφή σύνδεση μεταξύ της αυξημένης έκθεσης σε ιδεατά πρότυπα σώματος στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και της ενίσχυσης της δυσαρέσκειας με την εικόνα σώματος. Ειδικά τα κορίτσια αναφέρουν υψηλότερα ποσοστά δυσαρέσκειας, ενώ στους εφήβους γενικότερα παρατηρείται αυξημένος κίνδυνος για την εμφάνιση ή την επιδείνωση συμπτωμάτων διαταραχών πρόσληψης τροφής. Παράλληλα, επισημαίνεται ότι οι πολιτισμικοί παράγοντες επηρεάζουν την ένταση και τη μορφή αυτών των επιπτώσεων. Αντιθέτως, περιεχόμενο που προάγει τη σωματική ποικιλομορφία και την αυτοαποδοχή φαίνεται να έχει προστατευτική δράση.

Συμπεράσματα: Η επίδραση των κοινωνικών δικτύων στην εικόνα σώματος των εφήβων είναι πολυδιάστατη και συχνά ενέχει κινδύνους για την ανάπτυξη διαταραχών πρόσληψης τροφής. Η αναγκαιότητα πρόληψης μέσω ψυχοεκπαίδευσης, ενίσχυσης της ψηφιακής συνείδησης και προαγωγής της αυτοεκτίμησης είναι καθοριστική, ιδιαίτερα στον πληθυσμό των εφήβων που παρουσιάζει ψυχολογική ευαλωτότητα.

EP15 Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΤΡΟΦΗΣ

Έφη Λιακοπούλου

Ψυχολόγος, Δρ. Ιατρικής Σχολής Αθηνών, ΕΚΠΑ Επιστημονικά Υπεύθυνη του Κέντρου Ημέρας ΔΠΤ «Ελπιζώ», Αθήνα, ΕΠΑΨΥ

Εισαγωγή: Η εφηβεία σηματοδοτεί ένα σημαντικό εξελικτικό στάδιο ανάπτυξης του ατόμου. Τα τελευταία χρόνια με την αυξανόμενη χρήση της τεχνολογίας ως μέσο έκφρασης, παρατηρείται και αυξανόμενη δυσκολία των εφήβων να δημιουργήσουν σταθερές διαπροσωπικές σχέσεις με άμεση επικοινωνία. Συχνά παρατηρείται να βιώνουν έντονα την απόρριψη ή να διακατέχονται από επίμονη ανάγκη αποδοχής, ανάγκες που συνδέονται με δυσκολίες στη συναισθηματική έκφραση. Στα πλαίσια της συναισθηματικής απορρύθμισης, των δυσκολιών χτισίματος υγιών σχέσεων, φαίνεται ότι οι διαταραχές διατροφής διαδραματίζουν ένα ρυθμιστικό ρόλο.

Σκοπός: Η διερεύνηση πιθανής συσχέτισης των δυσκολιών στην έκφραση των συναισθημάτων με την εμφάνιση των διαταραχών πρόσληψης τροφής ως μια συμπεριφορά ρύθμισης ή και έκφρασης, στα πλαίσια μιας προσπάθειας αντιμετώπισης των προβλημάτων στις διαπροσωπικές σχέσεις.

Υλικό-Μέθοδος: Το περιεχόμενο της παρουσίασης θα βασιστεί σε βιβλιογραφικές παραπομπές με λέξεις – κλειδιά «εφηβεία», «διαπροσωπικές σχέσεις», «διαταραχές διατροφής και συναισθηματική ρύθμιση», «διαταραχές διατροφής και εφηβεία», «διαταραχές διατροφής, εφηβεία και διαπροσωπικές σχέσεις». Η αναζήτηση έγινε από τις βάσεις δεδομένων google

scholar, pub med, web of science, και διήρκησε από τον Ιούλιο έως και το Σεπτέμβριο του 2025.

Αποτελέσματα: Η εμφάνιση των διαταραχών διατροφής συχνά αποτελεί ένα ρυθμιστή της διάθεσης με μη αποτελεσματικό τρόπο. Ειδικά στο ηλικιακό φάσμα της εφηβείας όπου τα άτομα προσπαθούν να ανακαλύψουν τον εαυτό τους και να στηρίξουν τη διαφορετικότητά τους, συχνά προσπαθούν να ακολουθήσουν πρότυπα χωρίς να προβαίνουν σε αμφισβήτηση. Η εικόνα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις σχέσεις. Η μίμηση ή και εμφάνιση διαταραγμένων διατροφικών συμπεριφορών αποτελεί παράγοντα ανησυχίας.

Συμπεράσματα: Χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση με περισσότερες και εκτεταμένες μελέτες παρατήρησης του φαινομένου των αυξητικών τάσεων διαταραχών διατροφής στους νέους, και ειδικότερα ως προς τους τρόπους που σχετίζονται στις διαπροσωπικές τους σχέσεις.

ΕΡ16 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ FLYNN

Αθηνά Μουτάφη, Ζ. Ραζή

MD, MSc, «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας», Τμήμα Ιατρικής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, Αθήνα

Εισαγωγή: Η νοημοσύνη είναι μία δυναμική διαδικασία που εξελίσσεται στο πέρασμα των χρόνων και η οποία μετρείται με τα τεστ IQ. Το 1984 ο James Flynn, φιλόσοφος ψυχολόγος, παρατήρησε μακροπρόθεσμη τάση αύξησης του μέσου όρου των βαθμολογιών στα τεστ IQ που μετρήθηκαν σε μονάδες ανά δεκαετία, με μέσο όσο $\Delta IQ=3/$.

Σκοπός: Η μελέτη έχει ως σκοπό την ανασκόπηση των ερευνών για το φαινόμενο FLYNN Και των επιπτώσεων του στην αξιολόγηση των τεστ IQ.

Υλικό – Μέθοδος: Πρόκειται για μελέτη ανασκόπησης που βασίζεται σε 20 έρευνες της τελευταίας 10ετίας (2015 – 2025) που ασχολούνται με το φαινόμενο FLYNN. Συμπεριλήφθηκαν μελέτες στην Αγγλική γλώσσα που αναζητήθηκαν στο PUBMED χρησιμοποιώντας το λήμμα «φαινόμενο FLYNN». Ανασκοπήθηκαν 1 μεταανάλυση και 5 μελέτες ως προς το υλικό, την μέθοδο και τα συμπεράσματα τους.

Αποτελέσματα: Οι μελέτες έχουν διενεργηθεί σε διαφορετικές χώρες. Παρατηρήθηκε μεταβλητότητα στην επίδραση του φαινομένου σε σχέση με την νοητική ικανότητα με μεγαλύτερες διακυμάνσεις στα άκρα της κατανομής του IQ. Ο τύπος της νοημοσύνης που επηρεάζεται περισσότερο είναι η ρευστή νοημοσύνη στην οποία επιδρούν επίσης η ηλικία και οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες.

Συμπεράσματα: Η έρευνα επικεντρώνεται σε τέσσερις υποθέσεις για την εξήγηση του φαινομένου. Οι υποθέσεις αυτές αφορούν το ερωτηματολόγιο και την δομή των τεστ IQ, τους βιολογικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες και τα πολυπαραγοντικά μοντέλα. Το φαινόμενο FLYNN, φαίνεται να έχει ισχυρότερη επίδραση στα άκρα της κατανομής IQ. Στην κλινική πρακτική, όπου τα όρια του IQ επηρεάζουν αποφάσεις υψηλού διακυβεύοντος, η επίδραση του φαινομένου, έχει σημασία και πολλοί ερευνητές προτείνουν την εφαρμογή διορθώσεων στα τεστ με βάση το φαινόμενο FLYNN. Ως τώρα δεν είναι σαφές πως επιδρά η σύγχρονη τεχνολογία στην εξέλιξη του φαινομένου και σε άλλες και σε άλλες εκφράσεις της νοημοσύνης όπως η ηθική νοημοσύνη. Επιπρόσθετα χρειάζονται περισσότερα δεδομένα από το ευρύ φάσμα κοινωνιών.

EP17 ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΛΚΟΟΛ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΦΗΒΟΥΣ. ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Αγγελική Παπαλάμπρου, Ελισάβετ Ανδρή, Αγάθη Σταθοπούλου, Αρετή Λάγιου

ΠΜΣ “Επιδημιολογία και Προαγωγή Υγείας”, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα

Εισαγωγή: Η εφηβεία είναι κρίσιμη αναπτυξιακή περίοδος με αυξημένη τάση για πειραματισμό και συμπεριφορές υψηλού κινδύνου, όπως η υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ. Στην Ευρώπη, ένας στους 4 εφήβους αναφέρει επεισοδιακή υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ, ενώ στην Ελλάδα τουλάχιστον 1 στους 3 έχει καταναλώσει υπερβολικά μέσα στις τελευταίες 30 ημέρες (αγόρια 39%, κορίτσια 35%). Τα ποσοστά στην Ελλάδα αυξάνονται από 32% το 2019 σε 37% το 2024, υπογραμμίζοντας την ανάγκη στοχευμένων παρεμβάσεων στο σχολικό περιβάλλον.

Σκοπός: Η βιβλιογραφική αναζήτηση παρεμβάσεων στο σχολικό περιβάλλον για την πρόληψη της υπερβολικής χρήσης αλκοόλ σε εφήβους 10-18 ετών.

Υλικό/Μέθοδος: Συστηματική ανασκόπηση διεθνούς βιβλιογραφίας με τη μέθοδο PRISMA στις βάσεις Scopus και PubMed (2019–2025). Λέξεις-κλειδιά: adolescents, youth, school-based prevention, alcohol misuse, binge drinking.

Αποτελέσματα: Αναδείχθηκαν 11 μελέτες που περιλάμβαναν διά ζώσης εκπαιδευτικά προγράμματα, διαδικτυακές εφαρμογές, παρεμβάσεις μέσω κινητών συσκευών και δράσεις με συμμετοχή γονέων και εκπαιδευτικών. Τα αποτελεσματικότερα προγράμματα ενίσχυαν γνώση και κοινωνικές δεξιότητες, ανάπτυξη κριτικής σκέψης, βελτίωση επικοινωνίας και δημιουργία θετικού, υποστηρικτικού σχολικού περιβάλλοντος.

Συμπεράσματα: Η μελέτη παρέχει συνολική εικόνα των παρεμβάσεων για πρόληψη υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ σε εφήβους. Αναδεικνύεται η ανάγκη σχεδιασμού και υλοποίησης αποτελεσματικών προγραμμάτων που ενισχύουν την ανθεκτικότητα των εφήβων και προάγουν ασφαλές, συνεργατικό σχολικό περιβάλλον, αξιοποιώντας παράλληλα τεχνολογικά μέσα.

Σάββατο 11 Οκτωβρίου 2025

14.00-15.00 **e- POSTER SESSION**

Παρουσίαση Αναρτημένων Ανακοινώσεων

Προεδρείο: Χ. Πλατή, Ε. Πρεβέντη

EP18 “DEEPFAKES” ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΒΙΑ: ΜΙΑ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΗ ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

Βασιλική Μάνδολου¹, Σταυρούλα Γεώργγλου²

¹Ψυχολόγος- ΠΜΣ, “Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας”, Τμήμα Ιατρικής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, Αθήνα

²Κοινωνική Λειτουργός- ΠΜΣ, “Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας”, Τμήμα Ιατρικής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, Αθήνα

Εισαγωγή: Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης (AI) έχει συντελέσει στη δημιουργία ψηφιακά αλλοιωμένου υλικού με αξιοσημείωτο ρεαλισμό, γνωστού και ως “deepfakes”. Τα “deepfakes” αποτελούν ένα ανησυχητικό φαινόμενο, ιδίως όταν χρησιμοποιούνται σε μη συναινετική πορνογραφία, σεξουαλικό εκβιασμό (sextortion), παιδική κακοποίηση, grooming και bullying.

Σκοπός: Η παρούσα εργασία σκοπεύει να αναδείξει τις μορφές της ψηφιακής σεξουαλικής κακοποίησης μέσω των “deepfakes”, δίνοντας έμφαση σε ζητήματα που αφορούν την αποπλάνηση και κακοποίηση ανηλίκων και τις ψυχολογικές τους συνέπειες.

Υλικό-Μέθοδος: Η βιβλιογραφική ανασκόπηση πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο-Μάιο του 2025, σε υλικό της τελευταίας δεκαετίας από ελληνικές και διεθνείς πηγές, αξιοποιώντας τις βάσεις δεδομένων PubMed, Google Scholar, WHO, PsycInfo κ.α. Η αναζήτηση έγινε με λέξεις-κλειδιά όπως: “deepfakes”, “AI”, “children”, “adolescents”, “abuse”, “sextortion”, “grooming” κ.α. Λήφθηκαν υπόψη επιστημονικά άρθρα και δεδομένα μελετών από έγκριτα περιοδικά, καθώς και ορισμένες ανεπίσημες πηγές, λόγω της σύγχρονης φύσης του θέματος.

Αποτελέσματα: Η παρουσίαση βασίζεται σε περισσότερες από 30 τεκμηριωμένες πηγές. Η βιβλιογραφία αναφέρει πως η εξοικείωση με τον όρο «deepfake πορνογραφία» φαίνεται ελλιπής, παρόλο που η συντριπτική πλειονότητα των διαθέσιμων “deepfakes” αφορά μη συναινετικό πορνογραφικό υλικό, με τα πιο ευάλωτα θύματα να είναι γυναίκες και ανήλικοι. Η “deepfake” τεχνολογία χρησιμοποιείται συχνότατα και σε περιστατικά sextortion, διαδικτυακού εκφοβισμού και grooming, ενώ ανησυχία για την παιδική προστασία εγείρουν οι πορνογραφικές αναπαραστάσεις φαντασιακών ανηλίκων μορφών, γνωστές και ως “hentai”.

Συμπεράσματα: Η διάδοση της “deepfake” τεχνολογίας αποτελεί μία νέα μορφή ψηφιακής κακοποίησης και εγείρει κινδύνους για τη δημόσια υγεία. Καθίσταται επιτακτική ανάγκη για νομική και θεσμική ενδυνάμωση, καθώς και ενίσχυση του ψηφιακού εγγραμματισμού, ιδιαίτερα για τη διαφύλαξη της ευημερίας και των δικαιωμάτων των ανηλίκων.

ΕΡ20 ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΚΕΦΑΚΛΟΡΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΩΝ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Αθανάσιος Θήριος^{1,2,5}, Αλεξία Παπαγεωργίου-Καραδήμα^{2,5}, Γεώργιος Πατούλης^{2,4,5}, Θεόδωρος Σεργεντάνης^{2,3,5}, Άρτεμις Τσίτσικα^{1,2,4,5}

¹Β΄ Παιδιατρική Κλινική ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο Παίδων “Π. & Α. Κυριακού”

²ΓΜΣ “Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας”-Ιατρική Σχολή Ε.Κ.Π.Α.

³Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας-Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (ΠΑ.Δ.Α.)

⁴Επιτροπή Λοιμώξεων Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών

⁵Ελληνική Εταιρεία Εφηβικής Ιατρικής /UNESCO Lol

Εισαγωγή: Η ανεξέλεγκτη χρήση αντιβιοτικών έχει οδηγήσει στην απειλητική για τη δημόσια υγεία μικροβιακή αντοχή. Η κατάσταση απαιτεί μέτρα και προτάσεις από την επιστημονική κοινότητα (τήρηση προγράμματος εμβολιασμών, απαραίτητων κανόνων υγιεινής, χρήση κατάλληλων αντιβιοτικών), αλλά και κοινωνική ευαισθητοποίηση του κοινού.

Σκοπός Μελέτης: Βιβλιογραφική έρευνα σχετικά με τα οφέλη της χρήσης της κεφακλόρης στα παιδιά σε λοιμώξεις όπου έχει ένδειξη (ωτίτιδα, φaryγγοαμυγδαλίτιδα, οξεία βρογχίτιδα).

Αποτελέσματα: Η κεφακλόρη αποδεικνύεται αποτελεσματική για την οξεία μέση ωτίτιδα, βάσει κριτηρίων χορήγησης, και ιδιαίτερα εάν υπάρχει ιστορικό αλλεργίας στην πενικιλίνη, χωρίς βέβαια να αντικαθιστά τα οφέλη από τον εμβολιασμό έναντι αιμοφίλου, πνευμονιοκόκκου και γρίπης. Επίσης, το αποτέλεσμα είναι ικανοποιητικό και σε παιδιατρικούς ασθενείς με οξεία βρογχίτιδα χωρίς βρογχεκτασίες – έναντι άλλων αντιβιοτικών. Η κεφακλόρη είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική στη στρεπτοκοκκική φaryγγοαμυγδαλίτιδα και η έγκαιρη χορήγηση αποτρέπει τις λοιμώξεις και μη λοιμώξεις επιπλοκές της. Πολύ σημαντική είναι η συμμόρφωση στη λήψη από τα παιδιά, λόγω της ευχάριστης μορφής, γεύσης και μυρωδιάς του έκδοchu σιροπιού. Στοιχεία από τη διεθνή βιβλιογραφία υποστηρίζουν ότι η μικροβιακή αντοχή στις κεφαλοσπορίνες β’ γενεάς, όπως η κεφακλόρη, είναι εξαιρετικά σπάνια,

ενώ επιπλέον η χρήση τους δεν συμβάλλει στην εμφάνιση ανθεκτικών μικροβίων. Τέλος, η κεφακλόρη αποτελεί ασφαλές αντιβιοτικό, με λιγότερες παρενέργειες από το πεπτικό σε σύγκριση με άλλα β-λακταμικά σκευάσματα και χαμηλό ποσοστό αλλεργικών αντιδράσεων. **Συμπεράσματα:** Η κεφακλόρη αποτελεί ασφαλή και ωφέλιμη για τη δημόσια υγεία επιλογή για την αντιμετώπιση παιδιατρικών λοιμώξεων στην κοινότητα, όταν υπάρχει ένδειξη για τη χρήση της και συνδυάζεται με την συνεπή εμβολιαστική κάλυψη.

ΕΡ21 ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ (ΔΑΦ) ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (ΔΕΠΥ): ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Ελένη Παπανδρέου¹, Θεόδωρος Σεργεντάνης²

¹Κοινωνική Λειτουργός, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Π.Μ.Σ. Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας, Τμήμα Ιατρικής ΕΚΠΑ, Αθήνα

²Επίκουρος Καθηγητής Επιδημιολογίας και Μεθοδολογίας της Έρευνας, M.D. Ph.D., F.A.C.E.

Εισαγωγή: Σε μία σύγχρονη εποχή όπου παρουσιάζεται έλλειψη ευαισθητοποίησης και κατάλληλων εκπαιδευτικών μέσων, είναι πολύ σημαντικό να πλαισιώνεται ορθή και πλήρης ενημέρωση για τη Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) και τη Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ). Συγκεκριμένα, αποτελούν αναπτυξιακές διαταραχές και επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο ένα άτομο σκέφτεται, αισθάνεται και αντιλαμβάνεται τον κόσμο. Η συνύπαρξη αυτών αναγνωρίστηκε και επίσημα το 2013, ενώ καταγράφεται, επίσης, υψηλό ποσοστό στα παιδιά.

Σκοπός: Απώτερος σκοπός της εν λόγω εργασίας είναι να δοθεί η ευκαιρία στους ακροατές να έρθουν πιο κοντά στις δύο αυτές διαταραχές και, ως επί τω πλείστων, να καλλιεργηθεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον, καταρρίπτοντας και περιορίζοντας τις προκαταλήψεις απέναντι σε νευροαποκλίνοντα άτομα.

Υλικό – Μέθοδος: Οι βάσεις δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την αναζήτηση των κατάλληλων πηγών είναι οι PubMed και Google/Google Scholar. Επιπρόσθετα, αναζητήθηκαν κυρίως επιστημονικά άρθρα της τελευταίας δεκαετίας, δηλαδή από το έτος 2015 έως και σήμερα, για πιο σύγχρονα δεδομένα. Η χρονική περίοδος των αναζητήσεων για την πραγματοποίηση της εργασίας καταγράφεται από την 28η Απριλίου έως και την 17η Μαΐου. Πιο συγκεκριμένα, στην εργασία χρησιμοποιήθηκαν 37 πηγές.

Αποτελέσματα: Τα κύρια αποτελέσματα της εργασίας αφορούν την αποσαφήνιση και την εις βάθος κατανόηση της Διαταραχής Αυτιστικού Φάσματος και της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας, σύμφωνα με τα νεότερα δεδομένα, καθώς και την ενεργοποίηση και την επαγρύπνηση του κοινού αναφορικά με τα χαρακτηριστικά των διαταραχών.

Συμπεράσματα: Ολοκληρώνοντας, συνάγεται το συμπέρασμα ότι η συνύπαρξη των δύο διαταραχών είναι ιδιαίτερα συχνή στην παιδική ηλικία. Ειδικότερα, σε παιδιά με ΔΑΦ υπάρχει μεγαλύτερο ποσοστό συνύπαρξης με ΔΕΠΥ, με ποσοστό περίπου 40–70%. Επιπλέον, παρά την καταγραφή πολλών κοινών στοιχείων ανάμεσα στις δύο διαταραχές, είναι σημαντικό να γίνεται ενδελεχής και περιεκτική αξιολόγηση, προκειμένου να διαφοροδιαγνωστεί η κάθε διαταραχή ή να διαγνωστούν συνυπάρχεις, με σκοπό την αποτελεσματικότερη θεραπευτική προσέγγιση, που θα οδηγήσει στη διαχείριση των συμπτωμάτων και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του ατόμου.

EP22 SOCIAL MEDIA TRAUMA DUMPINGΖωή-Δανάη Εξάρχου¹, Ειρήνη Νάκου¹, Θεόδωρος Σεργεντάνης²¹Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών “Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας”, Τμήμα Ιατρικής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών²Επίκουρος Καθηγητής Επιδημιολογίας και Μεθοδολογίας της Έρευνας, M.D. Ph.D., F.A.C.E.

Εισαγωγή: Η αυξανόμενη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, ιδιαίτερα από εφήβους και νεαρούς ενήλικες στην μετά Covid-19 εποχή, έχει μεταβάλλει ριζικά τον τρόπο επικοινωνίας και έκφρασης προσωπικών βιωμάτων. Στο πλαίσιο αυτό, φαινόμενο που αναδύεται με ανησυχητική συχνότητα είναι το trauma dumping – η απρόσκλητη και συχνά λεπτομερής κοινοποίηση τραυματικών εμπειριών, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η συναισθηματική ετοιμότητα ή συναίνεση του ακροατή. Η πρακτική αυτή εντείνεται σε πλατφόρμες όπως το TikTok, όπου η αμεσότητα και ο αλγόριθμος ενισχύουν τη διάδοση ευαίσθητου περιεχομένου.

Σκοπός: Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι να αναδείξει το φαινόμενο του trauma dumping στα social media, παρουσιάζοντας πιθανές αιτίες, συνέπειες για νομικό και δέκτη, καθώς και τρόπους πρόληψης και διαχείρισης.

Υλικό – Μέθοδος: Για τη συλλογή υλικού πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση. Οι αναζητήσεις πραγματοποιήθηκαν στις βάσεις δεδομένων PubMed, Google Scholar και στη μηχανή αναζήτησης Google, κατά το χρονικό διάστημα 25 Μαρτίου έως 15 Μαΐου 2025, με λέξεις-κλειδιά: trauma dumping, trauma, social media, oversharing, digital trauma, emotional dumping. Λόγω του περιορισμένου αριθμού επιστημονικά δημοσιευμένων μελετών, αξιοποιήθηκε συμπληρωματικά διαδικτυακό περιεχόμενο (anecdotal evidence), με σκοπό την ανάδειξη της εμπειρικής και πολιτισμικής διάστασης του φαινομένου.

Αποτελέσματα: Κατά τη φάση αξιολόγησης των πηγών, αποκλείστηκαν όσες παρουσίαζαν ανεπαρκή τεκμηρίωση. Τελικά αναλύθηκαν 25 πηγές. Τα βασικά ευρήματα που προκύπτουν από μελέτες όπως Johnson (2023) και Woolard (2024) αφορούν την ανάδυση ενός είδους ψηφιακής εξομολόγησης ως μορφή ταυτόχρονης εκτόνωσης και αναζήτησης κοινότητας, την ασάφεια των ορίων μεταξύ αυθεντικότητας και θεαματικότητας, καθώς και τις δυνητικά επιβλαβείς επιπτώσεις στους αποδέκτες μέσω του δευτερογενούς τραυματισμού.

Συμπεράσματα: Το φαινόμενο του trauma dumping αναδεικνύει την ανάγκη για όρια στην επικοινωνία, ιδίως στα ψηφιακά μέσα, και εγείρει προβληματισμό για την ουσιαστική επικοινωνία. Η εξωτερίκευση τραυματικών εμπειριών μπορεί να λειτουργήσει λυτρωτικά για τον αποστολέα, αλλά συχνά επιβαρύνει ψυχικά τον ακροατή. Τονίζεται η σημασία της ενσυναίσθησης, της συγκατάθεσης, της ψυχοεκπαίδευσης και της ενθάρρυνσης αναζήτησης κατάλληλης υποστήριξης σε θεραπευτικά περιβάλλοντα. Τα ευρήματα υποδεικνύουν ανάγκη για περαιτέρω μελέτη του φαινομένου.

EP23 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΦΗΒΩΝ ΜΗΤΕΡΩΝ ΝΕΟΓΝΩΝ ΠΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΚΑΝ ΣΤΗ ΜΕΝΝΑθηνά Μουτάφη¹, Α. Λάππα², Μ. Διαμαντοπούλου²¹Παιδίατρος – Νεογνολόγος²Νοσοκομείο Παίδων “Η Αγία Σοφία”, Α' Μονάδα εντατικής νοσηλείας νεογνών

Εισαγωγή: Η εφηβεία είναι μια περίοδος αλλαγών και προετοιμασίας για την ενήλικη ζωή. Η εγκυμοσύνη σε αυτήν την περίοδο ανήκει στις κυήσεις υψηλού κινδύνου και μπορεί να οδηγήσει και σε πρόωρο τοκετό.

Σκοπός: Σκοπός της μελέτης μας είναι να καταγράψουμε το ποσοστό εφήβων μητέρων νεογνών στην Α' Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών τα έτη 2023–2024, καθώς και τη

συμμόρφωση με τις οδηγίες παρακολούθησης μετά την έξοδό τους από τη MENN.

Υλικό – Μέθοδος: Καταγράφηκαν οι ηλικίες, τα δημογραφικά στοιχεία και το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των μητέρων 400 νοσηλευόμενων νεογνών που νοσηλεύτηκαν στην Α΄ MENN τα έτη 2023–2024, καθώς και η συμμόρφωση με τις οδηγίες παρακολούθησης των νεογνών μετά την έξοδό τους από τη MENN.

Αποτελέσματα: Οι μητέρες με ηλικία 15–18 ήταν το 1%. Η ηλικιακή ομάδα των έφηβων μητέρων αποτελεί το μικρότερο ποσοστό. Οι έφηβες μητέρες κατά 99% ανήκαν σε συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα και υποστηρίζονταν από το γονικό τους περιβάλλον. Οι μητέρες αυτές δεν είχαν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση και δεν σκόπευαν να την ολοκληρώσουν άμεσα. Δεν είχαν κάνει άλλη προετοιμασία ή εκπαίδευση για εργασία στο μέλλον. Η συμμόρφωση στα προγραμματισμένα ραντεβού διαχρονικής παρακολούθησης των νεογνών μετά την έξοδό τους από τη MENN ήταν πολύ χαμηλή.

Συμπεράσματα: Η κύηση στην εφηβεία μητέρων που τα νεογνά τους νοσηλεύτηκαν στη μονάδα μας φαίνεται να είναι συνδεδεμένη με συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα, όπου η δημιουργία οικογένειας ξεκινάει από την εφηβική ηλικία και η δομή της περιλαμβάνει και προηγούμενες γενιές που φροντίζουν και αναλαμβάνουν την ανατροφή των βρεφών. Οι έφηβες αυτές μητέρες ακολουθούν ακόμα και σήμερα την παράδοση των οικογενειών τους όσον αφορά την εκπαίδευση και την επαγγελματική τους δραστηριότητα. Τα νεογνά των μητέρων αυτών, λόγω της μη περαιτέρω συνεργασίας των γονέων τους, δεν εκτιμήθηκαν από την ομάδα μας ως προς την αναπτυξιακή τους εξέλιξη και την ανάγκη πρώιμης παρέμβασης.

EP24 ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΕΚΒΑΣΕΙΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑΝ ΜΕ IVF

Αναστασία-Ευανθία Κουκλαμάνη-Παννούλη¹, Ευαγγελία Πρατσόλη¹, Θεόδωρος Ν. Σεργεντάνης², Άρτεμις Κ. Τίτσινα¹

¹ΠΜΣ “Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής υγείας”, Β΄ Παιδιατρική Κλινική ΕΚΠΑ - Νοσοκομείο Παιδών “Π. & Α. Κυριακού”, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

²Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής ΠΑ.Δ.Α.

Εισαγωγή: Η εξωσωματική γονιμοποίηση (IVF) αποτελεί ευρέως χρησιμοποιούμενη μέθοδο αντιμετώπισης της υπογονιμότητας. Πάνω από 5 εκατομμύρια παιδιά παγκοσμίως έχουν γεννηθεί μέσω IVF, γεγονός που αναδεικνύει τη σημασία διερεύνησης των πιθανών κινδύνων που σχετίζονται με τη μέθοδο.

Σκοπός: Σκοπός της αναρτημένης ανακοίνωσης είναι η παρουσίαση των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων στην υγεία των παιδιών που έχουν συλληφθεί μέσω IVF.

Υλικό – Μέθοδος: Η σύνθεση της εργασίας βασίστηκε σε συστηματικές ανασκοπήσεις, μεταanalύσεις και μελέτες κοορτής που αντλήθηκαν από τις βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar. Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε το διάστημα 21 Απριλίου–31 Μαΐου 2024, χρησιμοποιώντας συνδυασμούς λέξεων-κλειδών: In Vitro Fertilization (IVF), Long-term health, infertility, morbidity, risk factors. Εξετάστηκαν επιδράσεις στην νευροανάπτυξη, το καρδιαγγειακό και μεταβολικό σύστημα, το αναπνευστικό, τις κακοήθειες, την αναπαραγωγική υγεία, το γαστρεντερικό και τους ενδοκρινείς αδένες.

Αποτελέσματα: Από την ανάλυση 25 σχετικών μελετών προκύπτει ότι τα παιδιά που γεννήθηκαν μέσω IVF, σε περιπτώσεις μονήρων κύσεων και χωρίς κρυσσυντήρηση εμβρύων, δεν αντιμετωπίζουν σημαντικά αυξημένο κίνδυνο σε σχέση με παιδιά που γεννήθηκαν έπειτα από αυτόματα κύηση. Ωστόσο, παρατηρήθηκε συσχέτιση της IVF με αυτισμό, υπέρταση και αγγειακές διαταραχές. Επιπλέον, σημειώθηκαν αυξημένες νοσηλείες για γαστρεντερικά νοσήματα και προβληματισμός για πιθανή αύξηση περιστατικών λευχαιμίας. Πιθανοί μηχανισμοί περιλαμβάνουν την ίδια την υπογονιμότητα, το περιβάλλον του εργαστηρίου, το ενδομήτριο περιβάλλον και επιγενετικές μεταβολές.

Συμπεράσματα: Η πρώτη IVF πραγματοποιήθηκε το 1978, επομένως τα άτομα που έχουν

συλληφθεί με αυτήν τη μέθοδο βρίσκονται σήμερα περίπου στη δεκαετία των 40 ετών, γεγονός που περιορίζει τη διαθεσιμότητα μακροχρόνιων δεδομένων. Παρά ταύτα, έχουν επιβεβαιωθεί ορισμένες μακροπρόθεσμες επιπτώσεις, καθιστώντας αναγκαία την περαιτέρω διερεύνηση και τη μακροχρόνια παρακολούθηση των ατόμων που έχουν γεννηθεί μέσω IVF.

P25 ΜΟΝΟΓΟΝΕΪΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ

Αλεξάνδρα Ψωμαθιανού

Ψυχολόγος, MSc “Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής υγείας”, Αθήνα

Εισαγωγή

Η μονογονεϊκή οικογένεια αποτελεί πολυδιάστατο κοινωνικό φαινόμενο με καταγεγραμμένη αύξηση (~28% την τελευταία δεκαετία), γεγονός που έχει αναδείξει την ερευνητική του σημασία. Η παρούσα μελέτη εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο η μονογονεϊκότητα, υπό διάφορες μορφές (διαζύγιο, χηρεία, εκούσια επιλογή), επηρεάζει τη σχολική προσαρμογή των παιδιών, η οποία περιλαμβάνει ακαδημαϊκή επίδοση, συναισθηματική ανάπτυξη και κοινωνική συμπεριφορά.

Σκοπός

Να αποτυπωθούν, μέσα από την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία, οι επιδράσεις της μονογονεϊκότητας στην ακαδημαϊκή επίδοση, την ψυχοκοινωνική εξέλιξη και την κοινωνική αλληλεπίδραση παιδιών και εφήβων.

Υλικό και Μέθοδος

Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση βιβλιογραφίας σε διεθνείς επιστημονικές βάσεις (PubMed, Science Direct, APA PsyNet, Europe PMC, Taylor & Francis). Χρησιμοποιήθηκαν λέξεις-κλειδιά σχετικές με μονογονεϊκότητα (διαζύγιο, απώλεια γονέα, μόνος γονέας) και σχολική προσαρμογή (ακαδημαϊκή επίδοση, συμπεριφορά, σχολική ευημερία).

Αποτελέσματα

Τα δεδομένα δείχνουν ότι τα παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών εμφανίζουν συχνότερα χαμηλότερη ή οριακά μέση ακαδημαϊκή επίδοση (64,5% έναντι 32,3% των διγονεϊκών, $p = .011$), εντονότερα συναισθηματικά φορτία (κατάθλιψη $\beta = -0.23$, $p < .001$) και αυξημένο κίνδυνο αποκλινουσών συμπεριφορών στην εφηβεία όπως η κατανάλωση αλκοόλ ($OR = 2.36$, $C.I. = 1.11-5.01$). Ωστόσο, προστατευτικοί παράγοντες όπως η σταθερή σχέση με τον γονέα και η στήριξη από το σχολικό περιβάλλον μετριάζουν τις επιπτώσεις.

Συμπεράσματα

Η κατανόηση των επιδράσεων της μονογονεϊκότητας είναι κρίσιμη για τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών στρατηγικών και ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων που προάγουν την ισότητα, ένταξη, καλή προσαρμογή και ευημερία των παιδιών στο σχολικό πλαίσιο.

EP26 ΓΟΝΕΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ: ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Άρτεμις Λάιου, Σπυριδούλα Σωτηρίου, Μαρούσα Μαγουλά, Αναστασία Χατζηπανετλή, Μαρία - Αρετή Σουλοπούλου, Αθηνά Δρακάκη, Σπυρίδων Κολοκούρης, Χρυσούλα-Παρασκευή Βουβούσα, Μαρίνα Παπαγιαννίδη, Μαργαρίτα Ευθυμιοπούλου, Γερίνα Ιωαννίδου

Παιδιατρική Κλινική, Γενικό Νοσοκομείο Κορίνθου

Εισαγωγή: Η εφηβεία (11–19 ετών, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας) είναι μια περίοδος σημαντικών σωματικών, ψυχολογικών και κοινωνικών αλλαγών. Η γονεϊκότητα κατά την εφηβεία παρατηρείται συχνά σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες (Ρομά, πρόσφυγες, γυναίκες θύματα έμφυλης βίας κ.ά.).

Σκοπός: Η εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας (παιδιάτρων, γυναικολόγων, κοινωνικών λειτουργών, επαγγελματιών ψυχικής υγείας) είναι απαραίτητη για την κατανόηση και

την κατάλληλη φροντίδα των εφήβων γονέων.

Υλικό - Μέθοδος: Οι συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες συχνά δεν έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες σεξουαλικής υγείας (μειωμένη γνώση αντισύλληψης, ελλιπής ενημέρωση για σεξουαλικές πρακτικές) και οδηγούνται σε καταστάσεις όπου η κοινωνική πίεση και οι πολιτισμικές επιταγές δυσχεραίνουν τις αποφάσεις των εφήβων. Παρατηρούνται συχνά φαινόμενα αμφίβολης συναίνεσης και ανεπιθύμητων κυήσεων. Το οικογενειακό περιβάλλον συνήθως είναι ακατάλληλο τόσο για τους εφήβους όσο και για το νεογνό, με πολλαπλές κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις.

Αποτελέσματα: Από την καταγραφή των περιστατικών εφηβικών κυήσεων στο βιβλίο τοκετών της Μαιευτικής Κλινικής του Γ.Ν. Κορίνθου διαπιστώθηκε ότι το 10% των γεννήσεων ανά έτος αφορούν εφήβους Ρομά κάτω των 16 ετών.

Συμπεράσματα: Απαιτείται συστημική προσέγγιση και πρόνοια από την πλευρά της κοινωνίας. Οι συγκεκριμένες ομάδες συχνά περιθωριοποιούνται, με αποτέλεσμα το φαινόμενο να παραμένει έντονα παραμελημένο. Η εφηβική εγκυμοσύνη δεν αποτελεί μόνο ιατρικό γεγονός αλλά μια ψυχοκοινωνική κρίση που απαιτεί ολιστική αντιμετώπιση. Η κατανόηση της ψυχосύνθεσης του εφήβου είναι βασική για την αποτελεσματική στήριξη και ενδυνάμωσή του.

EP27 ΠΡΩΙΜΗ ΗΒΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟ- COVID19 ΚΑΙ ΜΕΤΑ-COVID19 ΕΠΟΧΗ: ΜΙΑ ΠΟΛΥΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΜΦΙΔΡΟΜΗ ΣΧΕΣΗ

Ελένη Χριστοδούλου¹, Ηλέκτρα Μπαρμποπούλου², Θεόδωρος Σεργεντάνης³

¹Σύμβουλος Εκπαίδευσης Κοινωνικών Λειτουργιών Υπουργείου Παιδείας, ΠΜΣ “Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής υγείας”, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

²Μεταπτυχιακή σπουδαστρια ΠΜΣ “Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής υγείας”, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

³Επίκουρος Καθηγητής επί Θητεία, Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής και επιβλέπων καθηγητής του ΠΜΣ “Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής υγείας”, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

Εισαγωγή: Συστηματικές ανασκοπήσεις καταγράφουν σημαντική αύξηση της επίπτωσης της πρώιμης ήβης (CPP) κατά την πανδημία, από 30% έως και πάνω από 50%. Παράλληλα, η πρώιμη ήβη συσχετίζεται με υψηλότερα ποσοστά ψυχικών διαταραχών, πρώιμης σεξουαλικής δραστηριότητας και χρήσης ουσιών (OR/HR σε μετα-αναλύσεις από 1.5 έως 2.5 για διάφορες εκβάσεις).

Σκοπός: Σκοπός της μελέτης ήταν η αξιοποίηση σύγχρονων επιδημιολογικών δεδομένων, η καταγραφή αλλαγών στην επίπτωση της πρώιμης ήβης, η ανάδειξη μηχανισμών (βιολογικοί, ψυχοκοινωνικοί, περιβαλλοντικοί) που λειτουργήσαν πολλαπλασιαστικά κατά την covid19 εποχή και η διερεύνηση της συσχέτισης επικίνδυνων συμπεριφορών και πρώιμης εφηβείας.

Υλικό – Μέθοδος: Διενεργήθηκε ανασκόπηση βιβλιογραφίας σε ψηφιακές βάσεις δεδομένων (PubMed, Scopus, Jama). Τέθηκε χρονικός περιορισμός από το 2012 έως το 2024, περιλαμβάνοντας συστηματικές ανασκοπήσεις και μετα-αναλύσεις στην αγγλική γλώσσα. Επιλέχθηκαν μελέτες με σαφή ορισμό CPP (κλινική/ορμονική διάγνωση), συγκριτικές αναλύσεις προ και μετα-covid19 περιόδου και μετρήσεις ψυχοκοινωνικών εκβάσεων (κατάθλιψη, χρήση ουσιών, πρώιμη σεξουαλικότητα, παραβατικότητα).

Αποτελέσματα: Συστηματικές ανασκοπήσεις και μετα-αναλύσεις επιβεβαιώνουν στατιστικά σημαντική αύξηση της πρώιμης ήβης στην Ευρώπη, τις ΗΠΑ και την Ασία, την τελευταία πενταετία, αλλά με σημαντική ετερογένεια (διαφοροποιημένη πολιτισμική νοσηματοδότηση και διαχείριση ήβης, αποκλίσεις στο κοινωνικο-οικονομικό υπόβαθρο και διαφορετικές μεθοδολογίες στην έρευνα). Η πρώιμη έναρξη ήβης αποτελεί ανεξάρτητο παράγοντα κινδύνου

νου κατάθλιψης ($OR \approx 2.0$), πρώιμης σεξουαλικής δραστηριότητας ($OR \approx 1.8-2.5$) και χρήσης ουσιών ($OR \approx 1.5-2.0$). Μετά τη χαλάρωση των περιορισμών της πανδημίας, παρατηρήθηκε αναστροφή των νέων διαγνώσεων. Η κορύφωση ήταν περιβαλλοντική και παροδική, ωστόσο, επιπτώσεις όπως η αύξηση της παιδικής παχυσαρκίας, δεν ανεστράφησαν.

Συμπεράσματα: Η πανδημία συνέβαλε σε πρόσκαιρη αύξηση περιστατικών πρώιμης ήβης σε πολλές χώρες λόγω ραγδαίων αλλαγών στην οργάνωση του τρόπου ζωής. Το στρες στην παιδική ηλικία μπορεί να επιταχύνει τη βιολογική ωρίμανση, η οποία με τη σειρά της αυξάνει την έκθεση σε επικίνδυνες συμπεριφορές. Η αμφίδρομη σχέση μεταξύ πρώιμης ήβης και επικίνδυνων συμπεριφορών υπαγορεύει διεπιστημονική προσέγγιση με έγκαιρη παιδιατρική και σχολική ανίχνευση, παρακολούθηση ΔΜΣ/ύπνου/χρόνου οθόνης, ψυχοκοινωνική υποστήριξη και διερεύνηση αιτιολογικών μηχανισμών και μακροχρόνιων εκβάσεων. Τέλος, δεν υπάρχει αξιόπιστη επιδημιολογική επιβεβαίωση ότι ο ιός ή τα εμβόλια covid19 προκαλούν CPP. Από τις μελέτες συνάγεται ότι περιβαλλοντικοί και συμπεριφορικοί παράγοντες που διαφοροποιήθηκαν κατά την πανδημία, είναι οι πιο πιθανοί μεσολαβητές για εμφάνιση πρόωρης ήβης: οι περιβαλλοντικοί παράγοντες (διατροφή, παχυσαρκία, EDCs, ύπνος, στρες) επιταχύνουν βιολογικά την ήβη, ενώ οι συμπεριφορικοί (χρόνος οθόνης, κοινωνικές σχέσεις, ουσίες) οδηγούν σε επικίνδυνες εκβάσεις μετά την έναρξη της ήβης.

EP29 Η ΜΕΘΗ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ "ΜΑΤΙΑ" ΕΝΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

Μαρούσα Μαγουλά, Γερίνα Ιωαννίδου, Μαργαρίτα Ευθυμιοπούλου, Μαρίνα Παπαγιαννίδη, Αναστασία Χατζηπαντελή, Άρτεμις Λάιου, Μαρία-Αρετή Σουλοπούλου, Μαρία Μπαλή, Αθηνά Δρακάκη, Σπύρος Κολοκούρης, Χρυσούλα-Παρασκευή Βουβούσα, Σπυριδούλα Σωτηρίου
Παιδιατρική Κλινική, Γενικό Νοσοκομείο Κορίνθου

Εισαγωγή: Η κατανάλωση αλκοόλ στην εφηβική ηλικία αποτελεί αυξανόμενη τάση μεταξύ των νέων. Παράγοντες όπως οικογενειακά προβλήματα, παραμέληση, ανάγκη πειραματισμού, επιθυμία να προσελκύσουν το ενδιαφέρον και να γίνουν αποδεκτοί από συνομηλίκους οδηγούν σε αυτές τις συμπεριφορές.

Σκοπός: Η έγκαιρη επισήμανση αυτών των συμπεριφορών, οι οποίες λόγω άγνοιας και ανωριμότητας μπορεί να καταστούν απειλητικές για τη ζωή των εφήβων.

Υλικό-Μέθοδος: Καταγραφή των περιστατικών οξείας μέθης που νοσηλεύτηκαν στην Παιδιατρική Κλινική του Γενικού Νοσοκομείου Κορίνθου κατά το χρονικό διάστημα 2022-2025, βάσει του βιβλίου εισαγωγών.

Αποτελέσματα: Συνολικά νοσηλεύτηκαν 25 παιδιά ηλικίας 11-16 ετών, με αναλογία φύλου 1:1. Το 80% αφορούσε εφήβους ελληνικής καταγωγής και το 20% ειδικές πληθυσμιακές ομάδες (Ρομά). Παρατηρήθηκε αύξηση των περιστατικών κατά τα έτη: 2022 – 4 παιδιά, 2023 – 8 παιδιά, 2024 έως σήμερα – 13 παιδιά.

Συμπεράσματα: Υπάρχει ανάγκη η οικογένεια και το σχολείο να μεριμνήσουν για την ενημέρωση και εκπαίδευση των εφήβων σχετικά με τους κινδύνους της κατανάλωσης αλκοόλ. Απαιτείται καλή επικοινωνία με τους γονείς, υγιείς διέξοδοι, παρακολούθηση και υποστήριξη των εφήβων.

ΕΡ30 ΚΥΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ: Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΕΝΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

Μαρούσα Μαγουλά, Γερίνα Ιωαννίδου, Μαργαρίτα Ευθυμιοπούλου, Μαρίνα

Παπαγιαννίδη, Αναστασία Χατζηπαντελή, Άρτεμις Λάιου, Μαρία-Αρετή

Σουλοπούλου, Μαρία Μπαλή, Αθνή Δρακάκη, Σπύρος Κολοκούρης, Χρυσούλα-Παρασκευή Βουβούσα, Σπυρι-
δούλα Σωτηρίου

Παιδιατρική Κλινική, Γενικό Νοσοκομείο Κορίνθου

Εισαγωγή: Η εγκυμοσύνη στην εφηβική ηλικία (11-19 ετών, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας) αποτελεί σοβαρό κοινωνικό και υγειονομικό ζήτημα, καθώς συμβαίνει σε μια ευαίσθητη περίοδο της ζωής των νέων γεμάτη σωματικές και συναισθηματικές αλλαγές. Ο έφηβος, αρχίζοντας μόλις να εντάσσεται στην κοινωνία και να αναλαμβάνει ευθύνες, καλείται να αναθρέψει και να καθοδηγήσει έναν ακόμη άνθρωπο που θα φέρει στη ζωή.

Σκοπός: Η ευαισθητοποίηση τόσο του κοινού όσο και των επαγγελματιών υγείας για ένα πρόβλημα που, παρά την έκδηλη σοβαρότητά του, τείνει να κανονικοποιείται και να δικαιω-
νίζεται.

Υλικό-Μέθοδος: Καταγράφηκε ο αριθμός γεννήσεων ζωντανών νεογνών από έφηβες μη-
τέρες στο αρχείο της αίθουσας τοκετών της Μαιευτικής Κλινικής του Γ.Ν. Κορίνθου, για το
χρονικό διάστημα 2024-2025.

Αποτελέσματα: Στο διάστημα αυτό πραγματοποιήθηκαν συνολικά 235 τοκετοί (147 το
2024 και 88 το 2025), εκ των οποίων οι 32 (18 το 2024 και 13 το 2025) αφορούσαν
έφηβες μητέρες ηλικίας 13-19 ετών, ποσοστό 12% και 14% αντίστοιχα. Όλες οι περιπτώ-
σεις αφορούσαν ειδική πληθυσμιακή ομάδα (Ρομά).

Συμπεράσματα: Το χαμηλό μορφωτικό και κοινωνικοοικονομικό επίπεδο, η ελλιπής σε-
ξουαλική διαπαιδαγώγηση, η τάση για πειραματισμό και η ανάγκη για κοινωνική αποδοχή
αυξάνουν τον κίνδυνο εφηβικής εγκυμοσύνης. Σε συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες, η
απόκτηση παιδιού στην εφηβεία αποτελεί τη νόρμα, και η οποιαδήποτε απόκλιση θεωρεί-
ται «παθολογική», προκαλώντας αίσθημα ελλειπότητας. Η βιολογική ανωριμότητα ενέχει
κινδύνους για μητέρα και νεογνό (προεκλαμψία, προωρότητα, αναιμία, χαμηλό βάρος
γέννησης), ενώ η πολιτεία με δωρεάν υγειονομική περίθαλψη και επιδόματα ενισχύει τη
συνέχιση αυτού του τρόπου ζωής.

**ΕΡ31 ΦΑΙΝΟΤΥΠΙΚΗ ΕΚΒΑΣΗ ΕΦΗΒΗΣ 12 ΕΤΩΝ ΜΕ ΣΥΝΔΡΟΜΟ TURNER ΙΣΧΟΧΡΩΜΟΣΩ-
ΜΑΤΟΣ Χ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΡΩΙΜΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ 3,5 ΕΤΩΝ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩ-
ΣΗΣ (CASE STUDY)**

Βασιλική Ψαρομηνίγκου¹ MD, Πέτρος Σταθάκης¹ MD, MSc, Αργύρης Λάκκας¹ MD, Σπυριδούλα Μπιζιά¹ MSc, Dr
Ευφροσύνη Τσεκούρα¹ MD, MA, PhD

¹Ιατρείο Αναπτυξιακής και Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Γενικό Νοσοκομείο «Ασκληπιείο Βούλας»

Εισαγωγή: Το σύνδρομο Turner είναι μία γενετική διαταραχή που χαρακτηρίζεται στην
πλειοψηφία της από πλήρη μονοσωμία (45,XO) ή, λιγότερο συχνά, μερική απουσία του
χρωμοσώματος X. Το ισοχρωμόσωμα X αποτελεί σπάνια δομική ανωμαλία του φυλετικού
χρωμοσώματος, η οποία χαρακτηρίζεται από απώλεια των μακρών ή των βραχέων σκελών
ενός εκ των δύο φυλετικών χρωμοσωμάτων X και ταυτόχρονο διπλασιασμό των εναπομει-
νάντων σκελών. Εκδηλώνεται κλινικά με ηπιότερο φαινότυπο συγκριτικά με τη μονοσωμία,
με αποτέλεσμα τέτοιες δομικές ανωμαλίες να παραμένουν αδιάγνωστες μέχρι την εφηβεία
ή την ενήλικη ζωή. Κλινικά χαρακτηριστικά περιλαμβάνουν καθυστερημένη ήβη κατά την
εφηβεία και ανωορρηξία ή υπογονιμότητα στις ενήλικες γυναίκες.

Σκοπός: Περιγραφή έφηβης 12 ετών, διαγνωσμένη στην εξαιρετικά πρώιμη ηλικία των

3,5 ετών με σύνδρομο Turner ισοχρωμοσώματος X, με μοναδική ένδειξη εκσεσημασμένες οδοντικές αλλοιώσεις, και παρουσίαση της άμεσης διεπιστημονικής παρέμβασης και παρακολούθησης.

Υλικό-Μέθοδος: Υλικό αρχείου από το ιατρείο Αναπτυξιακής και Συμπεριφορικής Παιδιατρικής.

Αποτελέσματα: Κορίτσι ηλικίας 3,5 ετών προσήλθε στο ιατρείο το 2017 λόγω ήπιας διαταραχής άρθρωσης. Δεν διαπιστώθηκαν σημαντικές νευροαναπτυξιακές διαταραχές, ωστόσο παρατηρήθηκαν εκσεσημασμένες οδοντικές αλλοιώσεις με πολυτερηδονισμό, πολύ μικρό μέγεθος οδόντων και αιχμηρή μορφολογία, μη αποδιδόμενες σε ανεπαρκή στοματική υγιεινή. Συνεστάθη γονιδιακός έλεγχος που αποκάλυψε καρυότυπο 46,X,i(Xq), συμβατό με σύνδρομο Turner με ισοχρωμόσωμα X. Οι οδοντικές αλλοιώσεις πιθανώς συνδέονται με διαταραχή της αδαμαντίνης, εύρημα που έχει περιγραφεί σε άτομα με σύνδρομο Turner λόγω απουσίας γονιδίων οδοντογένεσης στο φυλετικό χρωμόσωμα. Παράλληλα, ετέθη σε θεραπεία με αυξητική ορμόνη από την ηλικία των 9 ετών, με αποτέλεσμα το ύψος και το βάρος της να βρίσκονται πλέον εντός φυσιολογικών ορίων. Στην ηλικία των 10 ετών διεγνώσθη με αυτοάνοση θυρεοειδίτιδα (συχνό εύρημα στο συγκεκριμένο γονότυπο) και έγινε έναρξη αγωγής με T4. Πρόσφατα, ξεκίνησε διαδερμική χορήγηση οιστρογόνων. Νευροαναπτυξιακά, έχει φυσιολογικό νοητικό πηλίκο (WISC V: 91–103) και βρίσκεται από την αρχική διάγνωση σε συστηματική παρέμβαση ειδικής αγωγής. Η μορφολογία των δοντιών αποκαταστάθηκε πλήρως μετά από πολλαπλές διαχρονικές παρεμβάσεις.

Συμπεράσματα: Η πρώιμη διάγνωση του συνδρόμου Turner και η ταυτόχρονη έναρξη διεπιστημονικής παρακολούθησης οδήγησαν στη βέλτιστη μετάβαση του παιδιού στην εφηβεία. Η περιγραφή του περιστατικού επισημαίνει την ανάγκη ευαισθητοποίησης της ιατρικής κοινότητας για πρώιμη διάγνωση του συνδρόμου μέσω παρατήρησης οδοντικών αλλοιώσεων σε περιπτώσεις με ηπιότερο φαινότυπο.

EP32 Η ΤΕΧΝΗ ΩΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΨΥΧΙΚΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ ΣΕ ΕΦΗΒΟΥΣ

Γεωργία Αγγελοπούλου¹, Δήμητρα Καζάνη², Άγγελος Μητρούσιος³, Νικολέττα Παυλοπούλου⁴, Εβελίνα Πρεβένη⁵

¹Ψυχολόγος, Εκπ. Συστημική Ψυχοθεραπεία

²Εκπαιδευτικός, MSc “Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας” - Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

³Ψυχολόγος – Συμβουλευτικός Ψυχολόγος “Ενδυνάμωση του Ατόμου μέσα από τη Συμβουλευτική Ψυχοθεραπεία”

⁴Ψυχολόγος, Εκπ. Συστημική Ψυχοθεραπεία

⁵Ψυχολόγος, MSc “Στρ. Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας” - Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

Εισαγωγή: Η εφηβεία αποτελεί μια περίοδο έντονης ψυχοσυναισθηματικής ανάπτυξης, κατά την οποία η έκθεση σε τραυματικά γεγονότα όπως κακοποίηση, παραμέληση ή απώλεια μπορεί να προκαλέσει σοβαρές ψυχολογικές συνέπειες. Διαταραχές όπως το άγχος, η κατάθλιψη, η Διαταραχή Μετατραυματικού Στρες (PTSD) και οι διαπροσωπικές δυσκολίες είναι συχνές. Οι καλλιτεχνικές παρεμβάσεις, όπως η εικαστική θεραπεία, η μουσικοθεραπεία, η δραματοθεραπεία και η θεραπεία μέσω παιχνιδιού, προσφέρουν εναλλακτικά μη λεκτικά μέσα για την επεξεργασία τραύματος, καθιστώντας τη θεραπεία πιο προσιτή και αποτελεσματική για αυτή την ηλικιακή ομάδα.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνήσει τον τρόπο που η τέχνη, σε όλες τις τις μορφές, συμβάλλει στην αντιμετώπιση του ψυχικού τραύματος. Επιπλέον, στόχευε να μελετήσει τα ποσοστά ανακούφισης των συμπτωμάτων του άγχους και της κατάθλιψης, σε παιδιά και εφήβους.

Υλικό-Μέθοδος: Διενεργήθηκε συστηματική ανασκόπηση πρόσφατων μελετών που δημο-

σιεύτηκαν την τελευταία πενταετία, με στόχο την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των καλλιτεχνικών παρεμβάσεων στην αντιμετώπιση ψυχικού τραύματος σε εφήβους. Οι μελέτες αναζητήθηκαν σε διεθνείς βάσεις δεδομένων (PubMed, Google Scholar) με λέξεις-κλειδιά σχετικές με την τέχνη, την ψυχοθεραπεία, την εφηβεία και το τραύμα. Επιλέχθηκαν επιστημονικές μελέτες που εστίαζαν σε άτομα ηλικίας 12–18 ετών, εφάρμοζαν παρεμβάσεις βασισμένες στην τέχνη (ζωγραφική, μουσική, εικονική πραγματικότητα, θέατρο) και παρείχαν ποσοτικά δεδομένα για την ψυχική υγεία πριν και μετά την παρέμβαση. Επιπλέον, συμπεριλήφθηκαν ερευνητικά δεδομένα σχετικά με τις νευροβιολογικές επιδράσεις της τέχνης στον εγκέφαλο.

Αποτελέσματα: Τα ευρήματα ανέδειξαν σημαντική αποτελεσματικότητα των καλλιτεχνικών παρεμβάσεων στη μείωση των συμπτωμάτων ψυχικού τραύματος. Τα ποσοστά βελτίωσης κυμάνθηκαν από 70% έως 90%, ανάλογα με τη θεραπευτική μέθοδο, τη διάρκεια και τη δομή του προγράμματος. Η συμμετοχή σε οκτά εβδομάδων εικαστικές θεραπείες οδήγησε σε 90% μείωση των συμπτωμάτων PTSD, ενώ συνδυαστικές παρεμβάσεις μουσικής, ζωγραφικής και θεάτρου κατέγραψαν 70–80% συνολική βελτίωση. Σε ευάλωτους πληθυσμούς, όπως πρόσφυγες έφηβοι, παρατηρήθηκε αύξηση της ελπίδας, της αυτοαντίληψης και της κοινωνικής σύνδεσης. Η θεραπεία μέσω παιχνιδιού, υπό καθοδήγηση ειδικών, παρουσίασε ποσοστά αποτελεσματικότητας 66–93%, ενώ η χρήση γενικών καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων χωρίς καθοδήγηση απέφερε μόλις 18% βελτίωση, υπογραμμίζοντας τη σημασία της εξειδίκευσης. Τεχνολογικά μέσα, όπως η εικονική πραγματικότητα (VR) και ψηφιακές μορφές έκφρασης (comics), ενίσχυσαν τη συναισθηματική εμπλοκή και την αφήγηση του τραύματος. Νευροβιολογικά δεδομένα έδειξαν ότι η ενεργός συμμετοχή σε καλλιτεχνικές δραστηριότητες σχετίζεται με αυξημένη δραστηριότητα εγκεφαλικών δικτύων που εμπλέκονται στην επεξεργασία τραύματος, τη συναισθηματική ρύθμιση και την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας.

Συμπεράσματα: Οι καλλιτεχνικές θεραπευτικές παρεμβάσεις μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση ψυχικού τραύματος στην εφηβεία, ειδικά όταν εφαρμόζονται από καταρτισμένους επαγγελματίες. Παρέχουν ασφαλή, μη απειλητικό τρόπο σύνδεσης με δύσκολες εμπειρίες και ενισχύουν τη συναισθηματική ανθεκτικότητα. Συνιστάται η ένταξή τους σε πολυδιάστατα θεραπευτικά προγράμματα και η περαιτέρω μελέτη τους για την τεκμηρίωση της μακροπρόθεσμης αποτελεσματικότητας.